«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС
акционерлерінің Жалпы жиналысының Шешімімен
(отырыстың «__»____________ №____ хаттамасы)
БЕКІТІЛГЕН

«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығымен бекітілген пішімге
сәйкес арнайы дайындалған қаржылық есептілік

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін,
тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебімен

МАЗМҰНЫ

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есептемемен

АРНАЙЫ МАҚСАТТАҒЫ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК

№1-Б (баланс) нысан 1-2
№2-ПЗЕ нысан 3-4
№3-АҚҚЕ-Т нысан 5-6
№5-КӨ нысан 7-10
Ескерту 11-31

Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі

«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС-ның құрылтайшылары мен басшылығына:

Біздің пікіріміз

Біздің пікірімізше, 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы және сол күні аяқталған жыл үшін «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС-ның (бұдан әрі – «Компания») арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығының барлық маңызды аспектілеріне сәйкес дайындалған.

Аудит мәні

Біз Компанияның келесі арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, онда қамтылды:

- №1-Б нысан – 2022 жылғы 31 желтоқсанындағы бухгалтерлік баланс;
- №2-ПЗЕ нысан – көрсетілген күні аяқталған жылға пайда мен залал туралы есептеме;
- №3-АҚҚЕ-Т нысан – көрсетілген күні аяқталған жылға қаражат қозғалысы (тікелей әдіс) туралы есептеме;
- №5-КӨ нысан – көрсетілген күні аяқталған жылға капиталдағы өзгерістер туралы есептеме;
- Маңызды есеп саясатын және өзге де түсіндірме ақпаратты қамтитын арнайы мақсаттағы қаржылық есептемесіне түсіндірме жазбасы.

Пікір білдіру негізі

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (ХАС) сәйкес жүргіздік. Біздің жауапкершілігіміз бұл стандарттарға сәйкес «Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі үшін аудитор жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған.

Біздің ойымызша, аудит барысында алынған дәлелдемелер арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі туралы пікір білдіруге жеткілікті және тиісті болып табылады.

Тәуелсіздік

Біз Компанияға қатысты Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес (БХЭСК кодексі) шығарған Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық этикалық кодексіне (соның ішінде Халықаралық тәуелсіздік стандарттары) және Қазақстан Республикасындағы арнайы мақсаттағы қаржылық есептілік аудитіне қатысты қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес тәуелсізбіз. Біз БХЭСК кодексіне және Қазақстан Республикасындағы арнайы мақсаттағы қаржылық есептілік аудитіне қатысты қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес басқа да этикалық міндеттерімізді орындадық.

ЖШС «ПрайсуотерхаусКуперс»
Әл-Фараби даңғ. 34, А ғимараты, 4 қабат, A25D5F6 Алматы, Қазақстан
Т: +7 (727) 330 3200, Ф: +7 (727) 244 6868, www.pwc.com/kz

Маңызды оқиғалар – Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындау негізі

Біз берілген арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындау негізі көрсетілген түсіндірме жазбасындағы 2 Ескертпеге назар аударамыз. Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілік тек Қазақстан Республикасының Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілігі туралы Заң және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қаржылық есептілігі депозитарийінде орналастыру алдында міндет атқару мақсатында дайындалған. Демек, бұл арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі басқа мақсаттарға сәйкес келмеуі мүмкін. Біз бұл мәселе бойынша өзгертілген пікір білдірмейміз.

Өзге мәселелер

Компания Халықаралық қаржылық есептіліктің стандарттарына сәйкес 2022 жылдың 31 желтоқсаны аяқталған жылға қаржы есептемесін дайындады. Біз ол есептеме бойынша 2023 жылдың 6 ақпанында Компания қатысушылары мен басшылығына арналған тәуелсіз аудитордың жеке аудиторлық есебін шығардық.

Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі үшін басшылықтың жауапкершілігі

Қазақстан Республикасы Қаржы Министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына сәйкес арнайы мақсаттағы қаржылық есептіліктің дайындалуы мен нақты тапсырылуына, және басшылықтың пікірі бойынша арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындауға қажетті ішкі бақылау жүйесінде алаяқтық іс-әрекеттің немесе қателіктердің салдарынан болатын елеулі бұрмалаушылықтар орын алмауына жауапкершілікті басшылық көтереді.

Басшылық Компанияның қызметін тоқтатуға немесе таратуға ниеті болмағанда немесе Компанияның қызметін тоқтату немесе таратудан басқа балама болмаған жағдайда арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігін дайындау барысында Компанияның үздіксіз өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалауға, тиісті жағдайларда бизнестің үздіксіздігіне қатысты ақпаратты жариялауға және бизнес үздіксіздігі туралы болжамға негізделген қаржылық есептілікті дайындауға жауапты.

Арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі үшін аудитор жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз - арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігінің алаяқтық немесе қателік салдарынан болған маңызды бұрмалаулардан таза екендігіне сенімді болу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есеп беру. Орынды сенімділік - бұл жоғары дәрежедегі сенімділік, бірақ АХС-қа сәйкес жүргізілген аудит әрдайым маңызды бұрмалаушылықтарды, бар болған жағдайда, анықтайтындығына кепілдік бермейді. Бұрмаланулар алаяқтықтан немесе қателіктерден туындауы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтықта пайдаланушылардың бұл арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігі негізінде қабылданған экономикалық шешімдеріне әсер етеді деп күтілсе, маңызды болып саналады.

Тәуелсіз аудитор тұжырымы (жалғасы)

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит барысында біз кәсіби пікірімізді қолданамыз және кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, келесі мәселелерді қамтимыз:

- арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігінің алаяқтық немесе қателік салдарынан болған маңызды бұрмалаушылық тәуекелдерін анықтау және бағалау; сол тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді құрамыз және өткіземіз; біздің пікірімізге негіз болу үшін жеткілікті және орынды аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық нәтижесінде елеулі бұрмалаушылықты анықтамау қаупі қате салдардан болған елеулі бұрмалаушылықты анықтамау қаупінен жоғары, өйткені алаяқтық сөз байласу, жалған құжат жасау, қасақана жіберіп алу, бұрмалап көрсету немесе ішкі бақылауды айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру үшін емес, жағдайларға лайықты аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен аудит үшін маңызды ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз;
- пайдаланылатын есеп саясатының орындылығын, басшылық есептеген бағалаулар және ақпаратты ашып көрсетудің негізділігін бағалаймыз;
- басшылықтың Компанияның үздіксіз өз қызметін жалғастыру жорамалын қолдану орындылығы туралы және алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде Компанияның өз қызметін жалғастыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғалар немесе жағдайлардың айтарлықтай белгісіздігі туралы қорытынды шығарамыз. Біз айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келетін болсақ, арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігіне тиісті ақпаратты ашып, есепке назар аударуымыз керек, немесе осындай ақпаратты ашып көрсету жеткіліксіз болса, біздің пікірімізді өзгертуіміз керек. Біздің нәтижелеріміз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның үздіксіз жұмыс жалғастыру қабілетін жоғалтуына әкеп соғуы мүмкін.

Біз аудит барысында басшылықпен өзара ақпараттық іс-қимылды қамтамасыз етеміз және олардың назарына аудиттің жоспарланған ауқымы мен мерзімдері, аудит барысында анықталған елеулі ескертулер, соның ішінде ішкі бақылау жүйесінің кемшіліктері туралы және басқа да ақпаратты жеткіземіз.

«ПрайсуотерхаусКуперс» ЖСШ атынан:

PricewaterhouseCoopers LLP

Бекітілді:	Қол қойылды:
Дана Инкарбекова Басқарушы директор «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС (1999 жылғы 21 қарашада берілген Қазақстан Республикасының Қаржы Министрлігінің №0000005 жалпы мемлекеттік лицензиясы)	Джамиля Тлеулиева Аудитор-орындаушы (2018 жылғы 24 мамырда берілген № МФ-0000596 аудитордың квалификациялық куәлігі)

7 ақпан 2023 жыл
Алматы, Қазақстан

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы
№404 бұйрығына
1-қосымша

№1-Б нысан

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС
Қайта ұйымдастыру туралы мәліметтер: Жоқ
Ұйым қызметінің түрі: Мұнай құбырын салу және пайдалану
Ұйымдық-құқықтық нысаны: Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
Есептілік нысаны: Жекелеген
Меншік нысаны: Жеке меншік
Қызметкерлердің орташа жылдық саны: 197 адам
Кәсіпкерлік субъектісі: ірі
Ұйымның заңды мекенжайы: Алматы қ., Абай даңғылы, 109 В

Бухгатерлік баланс
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басында*
Активтер			
I. Қысқа мерзімді активтер			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	010	17,871,484	58,398,390
Қысқа мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	011	–	–
Қысқа мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	012	–	–
Қысқа мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	013	–	–
Қысқа мерзімді туынды қаржылық құралдары	014	–	–
Өзге де қысқа мерзімді қаржы активтері	015	21,856,337	20,261,584
Қысқа мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	016	76,048	40,989
Жалдау бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешек	017	–	–
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді активтер	018	–	–
Ағымдағы табыс салығы	019	50,923	401,187
Қорлар	020	1,026,984	789,598
Биологиялық активтер	021	–	–
Өзге де қысқа мерзімді активтер	022	1,221,372	783,303
Қысқа мерзімді активтердің жиыны (010-022 аралығындағы жолдардың сомасы)	100	**42,103,148**	**80,675,051**
Сатуға арналған активтер (немесе істен шыққан топтар)	101	–	–
II. Ұзақ мерзімді активтер			
Ұзақ мерзімді амортизациялық құнмен бағаланған қаржылық активтер	110	–	–
Ұзақ мерзімді өзге жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	111	–	–
Ұзақ мерзімді пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланған қаржылық активтер	112	–	–
Ұзақ мерзімді туынды қаржылық құралдары	113	–	–
Бастапқы құны бойынша есепке алынатын инвестициялар	114	–	–
Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестициялар	115	–	–
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық активтері	116	–	–
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	117	–	–
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді дебиторлық берешек	118	–	–
Сатып алушылармен шарттар бойынша ұзақ мерзімді активтер	119	–	–
Инвестициялық мүлік	120	–	–
Негізгі құралдар	121	211,652,908	200,610,761
Пайдалану құқығы нысанындағы актив	122	69,977	744,457
Биологиялық активтер	123	–	–
Барлау және бағалау активтері	124	–	–
Материалдық емес активтер	125	87,160	65,678
Кейінге қалдырылған салықтық активтер	126	–	–
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	127	2,791	1,049,510
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны (110-127 аралығындағы жолдардың сомасы)	200	**211,812,836**	**202,470,406**
Баланс (100 жол + 101 жол + 200 жол)		**253,915,984**	**283,145,457**

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

№1-Б нысан (жалғасы)

Бухгалтерлік баланс
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталатын жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңнің соңына	Есепті кезеңнің басында*
Міндеттеме және капитал			
III. Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Амортизациялық құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	210	33,900,576	44,617,184
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	211	–	–
Қысқа мерзімді туынды қаржы құралдары	212	–	–
Өзге де қысқа мерзімді қаржылық міндеттемелер	213	–	–
Қысқа мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	214	2,175,643	1,773,487
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	215	37,513	36,471
Табыс салығы бойынша ағымдағы салық міндеттемелері	216	27,805	25,792
Қызметкерлерге сыйақылар	217	672,330	451,442
Жалдау бойынша қысқа мерзімді берешек	218	37,424	695,573
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша қысқа мерзімді міндеттемелер	219	8,313,639	7,794,287
Мемлекеттік субсидиялар	220	–	–
Төленетін дивидендтер	221	–	–
Өзге де қысқа мерзімді міндеттемелер	222	1,250,073	1,543,310
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны (210-222 аралығындағы жолдардың сомасы)	300	**46,415,003**	**56,937,546**
Сатуға арналған істен шыққан топтардың міндеттемелері	301	–	–
IV. Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Амортизациялық құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	310	32,197,304	94,393,053
Пайда немесе залал арқылы әділ құнмен бағаланатын ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер	311	–	–
Ұзақ мерзімді туынды қаржы құралдары	312	–	–
Өзге де ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелері	313	–	–
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де кредиторлық берешек	314	–	–
Ұзақ мерзімді бағалау міндеттемелері	315	11,282,742	12,122,659
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	316	29,825,210	26,134,686
Қызметкерлерге берілетін сыйақылар	317	20,264	18,209
Жалдау бойынша ұзақ мерзімді берешек	318	53,056	716,921
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша ұзақ мерзімді міндеттемелер	319	–	–
Мемлекеттік субсидиялар	320	–	–
Өзге де ұзақ мерзімді міндеттемелер	321	–	–
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны (310-321 аралығындағы жолдың сомасы)	400	**73,378,576**	**133,385,528**
V. Капитал			
Жарғылық (акционерлік) капитал	410	13,000,000	13,000,000
Эмиссиялық кіріс	411	–	–
Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	412	–	–
Өзге жиынтық табыстың құрауыштары	413	60,349,752	42,686,550
Бөлінбеген пайда (жабылмаған залал)	414	60,772,653	37,135,833
Өзге капитал	415	–	–
Меншік иелеріне тиесілі капиталдың жиыны (410- 415 аралығындағы жолдардың сомасы)	420	**134,122,405**	**92,822,383**
Бақыламайтын меншік иелерінің үлесі	421	–	–
Барлығы капитал (420 жол +/- 421 жол)	500	**134,122,405**	**92,822,383**
Баланс (300 жол + 301 жол + 400 жол + 500 жол)		**253,915,984**	**283,145,457**

Бас директордың м.а. *Пань Тао*

Бас директор орынбасарының- бас бухгалтердің м. а. *Кочергова А.В.*

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы
№404 бұйрығына
2-қосымша

№2-ПЗЕ нысан

Пайда мен залалдар туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезеңге	Алдыңғы кезеңге
Түсім	010	86,318,840	74,018,547
Сатылған тауарлар мен қызметтердің өзіндік құны	011	(36,842,375)	(32,855,766)
Жалпы пайда (010 жол – 011 жол)	012	**49,476,465**	**41,162,781**
Өткізу шығыстары	013	–	–
Әкімшілік шығыстар	014	(4,241,832)	(3,910,643)
Операциялық пайда жиыны (залал) (+/- 012 жолдан 014 жолды қоса алғанда)	020	**45,234,633**	**37,252,138**
Қаржыландыру кірістер	021	416,870	225,835
Қаржыландыру шығыстары	022	(15,727,168)	(9,382,394)
Үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің пайдасындағы (залалындағы) ұйымның үлесі	023	–	–
Өзге кірістер	024	7,201,065	1,087,747
Өзге шығыстар	025	–	–
Салық салғанға дейінгі пайда (+/- 020 жолдан 025 жолды қоса алғанда)	100	**37,125,400**	**29,183,326**
Табыс салығы бойынша шығыстар (-) (кірістер (+))	101	(7,674,036)	(5,966,876)
Салық салғаннан кейін жалғасатын қызметтен түсетін пайда (100 жол + 101 жол)	200	**29,451,364**	**23,216,450**
Салық салғаннан кейін тоқтатылған қызметтен түсетін пайда (залал)	201	–	–
Мыналарға қатысты бір жылғы пайда (200 жол + 201 жол):	300	**29,451,364**	**23,216,450**
негізгі ұйымның меншік иелері		–	–
бақыламайтын меншік иелерінің үлесіне		–	–
Өзге де жиынтық табыс, барлығы (420-жолдан бастап 440-жолды қоса алғанда сомасы):	400	**21,848,658**	**(610,824)**
оның ішінде:			
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған борыш қаржылық құралдарды қайта бағалау	410	–	–
үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық табысындағы (залалындағы) үлесі	411	–	–
мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығы мөлшерлемесін өзгерту әсері	412	–	–
ақша ағындарын хеджирлеу	413	–	–
шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	414	–	–
шетелдік операцияларға таза инвестицияларды хеджирлеу	415	–	–
өзге де жиынтық табысының өзге де құрауыштары	416	4,323,246	(761,651)
пайда (залал) құрамында қайта жіктеу кезіндегі түзету	417	–	–
өзге де жиынтық табыс құрауыштарының салықтық әсері	418	(864,649)	152,330
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергендегі) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктелген өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (410-жолдан бастап 418-жолды қоса алғанда сомасы)	420	3,458,597	(609,321)
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау	431	22,987,858	–
үлестік қатысу әдісі бойынша есепке алынатын қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық пайдасындағы/(залалындағы) үлесі	432	–	–
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлдық пайда (залал)	433	(282)	(1,879)
өзге де жиынтық табыс құрауыштарының салықтық әсері	434	(4,597,515)	376
өзге де жиынтық табыс арқылы әділ құнмен бағаланған үлестік қаржылық құралдарды қайта бағалау	435	–	–
Кейінгі кезеңдерде (табысқа салынатын салықты шегергенде) кірістерге немесе шығыстарға қайта жіктеуге жатпайтын өзге де жиынтық табыстың жиынтығы (431-жолдан бастап 435- жолды қоса алғандағы сомасы)	440	18,390,061	(1,503)

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

№2-ПЗЕ нысан (жалғасы)

Пайда мен залалдар туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
Жалпы жиынтық табыс (300 жол + 400 жол)	**500**	**51,300,022**	**22,605,626**
Мыналарға тиесілі жалпы жиынтық табыс:			–
негізгі ұйымның меншік иелері		–	–
бақыламайтын меншік иелерінің үлесі		–	–
Акцияға арналған пайда:	600	–	–
оның ішінде:			–
Акцияға арналған базалық пайда:			–
жалғасатын қызметтен		–	–
тоқтатылған қызметтен		–	–
Акцияға арналған ажыратылған пайда:			–
жалғасатын қызметтен		–	–
тоқтатылған қызметтен		–	–

Бас директордың м.а. _______________ *Пань Тао*

Қазақстан Республикасы Алматы қаласы Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі Республика Казахстан г.Алматы Товарищество с ограниченной ответственностью Қазақстан-Қытай Құбыры Казахстанско-Китайский Трубопровод

Бас директор орынбасарының - бас бухгалтердің м. а. _______________ *Кочергова А.В.*

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы
№404 бұйрығына
3-қосымша

№3- АҚҚЕ-Т нысан

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс)
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
I. Операциялық қызметтен түсетін ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (011 жолдан 016 жолды қоса алғанда сомасы)	010	**90,831,454**	**78,800,185**
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтерді өткізу	011	81,830,558	70,470,699
өзге де түсім	012	–	–
сатып алушылардан, тапсырыс берушілерден алынған авансатр	013	8,313,640	7,794,288
сақтандыру шарттары бойынша түсімдер	014	–	–
алынған сыйақылар	015	339,677	170,168
өзге де түсімдер	016	347,579	365,030
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (021 жолдан бастап 027 жолды қоса алғанда сомасы)	020	**(41,035,986)**	**(29,763,381)**
оның ішінде:			
тауарлар мен қызметтер үшін өнім берушілерге төлемдер	021	(21,201,856)	(18,082,291)
тауарлар мен қызметтерді берушілерге берілген аванстар	022	(44,747)	(3,471)
еңбекақы төлеу бойынша төлемдер	023	(2,169,893)	(1,755,661)
сыйақы төлемдері	024	(3,693,038)	(4,320,826)
сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	025	(433,840))	(303,933)
табыс салығы мен бюджетке төленетін басқа да төлемдер	026	(12,708,398))	(4,618,061)
өзге де төлемдер	027	(784,214)	(679,138)
3. Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы (010 жол – 020 жол)	030	**49,795,468**	**49,036,804**
II. Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (041 жолдан 05ә жолды қоса алғанда сомасы)	040	**20,277,231**	**19,756,770**
оның ішінде:			–
негізгі құралдарды сату	041	–	–
материалдық емес активтерді өткізу	042	–	–
өзге де ұзақ мерзімді активтерді өткізу	043	–	23,838
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлес құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі үлестік қатысу үлестерін өткізу	044	–	–
басқа ұйымдардың борыштық құралдарын өткізу	045	–	–
еншілес ұйымдарға бақылауды жоғалту кезінде өтеу	046	–	–
Ақша салымдарын алып қою	047	20,277,231	19,732,932
өзге де қаржы активтерін өткізу	048	–	–
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	049	–	–
алынған дивидендтер	050	–	–
алынған сыйақылар	051	–	–
өзге түсімдер	052	–	–
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (061 жолдан 073 жолды қоса алғанда сомасы)	060	**(21,295,599)**	**(22,087,212)**
оның ішінде:			
негізгі құралдарды сатып алу	061	(1,083,577)	(2,116,947)
материалдық емес активтерді сатып алу	062	(14,900)	(14,800)
басқа ұзақ мерзімді активтерді сатып алу	063	–	–
басқа ұйымдардың (еншілестерден басқа) үлестік құралдарын және бірлескен кәсіпкерліктегі қатысу үлестерін сатып алу	064	–	–
басқа ұйымдардың үлестік құралдарын сатып алу	065	–	–
еншілес ұйымдарға бақылауды сатып алу	066	–	–
ақша салымдарын орналастыру	067	(20,197,122)	(19,955,465)
сыйақы төлемдері	068	–	–
өзге қаржы активтерін сатып алу	069	–	–
қарыз беру	070	–	–
фьючерстік және форвардтық келісімшарттар, опциондар мен своптар	071	–	–
қауымдасқан және еншілес ұйымдарға инвестициялар	072	–	–
өзге төлемдер	073	–	–
3. Инвестициялық қызметте түскен ақша қаражатының таза сомасы (040 жол – 060 жол)	080	**(1,018,368)**	**(2,330,442)**

Ұйымның атауы: «Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС

№3- АҚҚЕ-Т нысан (жалғасы)

Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп (тікелей әдіс)
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Жол коды	Есепті кезең үшін	Алдыңғы кезең үшін
III. Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының қозғалысы			
1. Ақша қаражатының түсуі, барлығы (091 жолдан 094 жолды қоса алғанда сомасы)	090	**–**	**–**
оның ішінде:			
акциялардың және басқа қаржы құралдарының эмиссиясы	091	–	–
қарыздар алу	092	–	–
алынған сыйақылар	093	–	–
өзге де түсімдер	094	–	–
2. Ақша қаражатының шығуы, барлығы (101 жолдан 105 жолды қоса алғанда сомасы)	100	**(94,191,908)**	**(38,267,827)**
оның ішінде:			
қарыздарды өтеу	101	(83,571,700)	(33,928,000)
сыйақы төлеу	102		–
дивидендтерді төлеу	103	(10,000,000)	(3,600,000)
ұйымдардың акциялары бойынша меншік иелеріне төлемдер	104		–
өзге кетулер	105	(620,208)	(739,827)
3. Қаржылық қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы (090 жол – 100 жол)	**110**	**(94,191,908)**	**(38,267,827)**
4. Валюта айырбастау бағамының теңгеге әсері	120	4,887,902	773,771
5. Ақша қаражаттары мен олардың баламаларының баланстық құнындағы өзгерістердің әсері	130	–	–
6. Ақша қаражатының артуы +/- азаюы (030-жол +/- 080-жол +/- 110-жол +/- 120-жол +/- 130-жол)	**140**	**(40,526,906)**	**9,212,306**
7. Есепті кезеңнің басына ақша қаражаты мен олардың баламалары	140	58,398,390	49,186,084
8. Есепті кезеңнің аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	**150**	**17,871,484**	**58,398,390**

Бас директордың м.а. _Пань Тао_

Қазақстан Республикасы Алматы қаласы Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі Қазақстан-Қытай Құбыры
Республика Казахстан г.Алматы Товарищество с ограниченной ответственностью Казахстанско-Китайский Трубопровод

Бас директор орынбасарының - бас бухгалтердің м. а. _Кочергова А.В._

Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
2017 жылғы 28 маусымдағы №404 бұйрығына
5-қосымша

№5-КӨ нысан

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Меншік иелеріне тиесілі капитал						Бақылан-байтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік капитал)	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншікті үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыш-тары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Алдағы жылдың 1 қаңтарына сальдо	010	**13,000,000**	–	–	**47,278,028**	**13,538,729**	–	–	**73,816,757**
Есептік саясаттағы өзгеріс	011	–	–	–	–	–	–	–	–
Қайта есептелген сальдо (010 жол +/- 011 жол)	100	**13,000,000**	–	–	**47,278,028**	**13,538,729**	–	–	**73,816,757**
Жалпы жиынтық пайда, барлығы (210 жол + 220 жол)	**200**	–	–	–	**(4,591,478)**	**27,197,104**	–	–	**22,605,626**
Бір жылғы пайда (залал)	210	–	–	–	–	23,216,450	–	–	23,216,450
Өзге жиынтық шығын / кіріс, барлығы (221-ден 229 аралығындағы жолдар сомасы):	**220**	–	–	–	**(4,591,478)**	**3,980,654**	–	–	**(610,824)**
оның ішінде:		–	–	–	–	–	–	–	–
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	221	–	–	–	–	–	–	–	–
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	222	–	–	–	–	–	–	–	–
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	223	–	–	–	(4,589,975)	3,980,654	–	–	(609,321)
үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдар мен бірлескен қызметтің өзге де жиынтық кірістегі (шығындағы) үлесі	224	–	–	–	–	–	–	–	–
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	225	–	–	–	(1,503)	–	–	–	(1,503)
еншілес ұйымдардың мерзімі кейінге қалдырылған салығына арналған кіріс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістер әсері	226	–	–	–	–	–	–	–	–

№5-КӨ нысан (жалғасы)

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік капитал)	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Ақша ағындарын (салық тиімділігін шегергенде) хеджирлеу	227	–	–	–	–	–	–	–	–
Шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	228	–	–	–	–	–	–	–	–
Шетелдік ұйымдарға инвестициялар бойынша бағамдық айырма	229	–	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерімен операциялар, барлығы (310-нан 318 аралығындағы жолдар сомасы):	300	–	–	–	–	(3,600,000)	–	–	(3,600,000)
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы	310	–	–	–	–	–	–	–	–
оның ішінде:									
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		–	–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемаласы бойынша акциялар шығару		–	–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		–	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерінің жарналары	311	–	–	–	–	–	–	–	–
Өз үлестік құралдарын (акцияларын) шығару	312	–	–	–	–	–	–	–	–
Бизнесті біріктіруге байланысты үлес құралдарды шығару	313	–	–	–	–	–	–	–	–
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрауышы (салық тиімділігін шегергенде)	314	–	–	–	–	–	–	–	–
Дивидендтерді төлеу	315	–	–	–	–	(3,600,000)	–	–	(3,600,000)
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер	316	–	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерімен өзге де операциялар	317	–	–	–	–	–	–	–	–
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқтырмайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	318	–	–	–	–	–	–	–	–
Өзге де операциялар	319	–	–	–	–	–	–	–	–
Есепті жылдың 1 қаңтарына сальдо (100-жол + 200-жол + 300-жол+319-жол)	400	13,000,000	–	–	42,686,550	37,135,833	–	–	92,822,383
Есеп саясатындағы өзгеріс	401	–	–	–	–	–	–	–	–
Қайта есептелген сальдо (400 жол +/- 401 жол)	500	13,000,000	–	–	42,686,550	37,135,833	–	–	92,822,383

№5-КӨ нысан (жалғасы)

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік капитал)	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
Жалпы жиынтық кіріс, барлығы (610-жол + 620-жол):	600	–	–	–	**17,663,202**	**33,636,820**	–	–	**51,300,022**
Бір жылғы пайда (залал)	610	–	–	–	–	29,390,090	–	–	29,451,364
Өзге жиынтық шығын / кіріс, барлығы (621-ден 629 аралығындағы жолдар сомасы):	620	–	–	–	**17,663,202**	**4,185,456**	–	–	**21,848,658**
оның ішінде:									
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған борыштық қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	621	–	–	–	–	–	–	–	–
өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланған үлестік қаржы құралдарын қайта бағалау (салық тиімділігін алып тастағанда)	622	–	–	–	–	–	–	–	–
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегергенде)	623	–	–	–	17,663,428	4,185,456	–	–	21,848,884
Үлестік қатысу әдісі бойынша ескерілетін қауымдасқан ұйымдардың және бірлескен қызметтің өзге жиынтық табысындағы (залалындағы) үлес	624	–	–	–	–	–	–	–	–
зейнетақы міндеттемелері бойынша актуарлық пайда (залал)	625	–	–	–	(226)	–	–	–	(226)
мерзімі кейінге қалдырылған табыс салығының мөлшерлемесіндегі өзгерістер тиімділігі	626	–	–	–	–	–	–	–	–
ақша ағындарын (салық тиімділігін алып тастағанда) хеджирлеу	627	–	–	–	–	–	–	–	–
шетел операцияларына таза инвестицияларды хеджирлеу	628	–	–	–	–	–	–	–	–
шетел ұйымдарына таза инвестициялар бойынша бағамдық айырма	629	–	–	–	–	–	–	–	–

№5-КӨ нысан (жалғасы)

Капиталдағы өзгерістер туралы есеп
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен

Құрауыштардың атауы	Жол коды	Бас ұйымның капиталы						Бақыланбайтын меншік иелерінің үлесі	Капитал жиыны
		Жарғылық (акционерлік капитал)	Эмиссиялық кіріс	Сатып алынған меншік үлестік құралдар	Өзге жиынтық кіріс құрауыш-тары	Бөлінбеген пайда	Өзге капитал		
меншік иелерімен операциялар, барлығы (710-нан бастап 718 аралығындағы жолдар сомасы)	700	–	–	–	–	(10,000,000)	–	–	(10,000,000)
оның ішінде:									
Қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру	710	–	–	–	–	–	–	–	–
оның ішінде:									
қызметкерлердің көрсететін қызметтерінің құны		–	–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасы бойынша акциялар шығару		–	–	–	–	–	–	–	–
қызметкерлерге акциялармен сыйақы беру схемасына қатысты салықтық пайда		–	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерінің жарналары	711	–	–	–	–	–	–	–	–
Өз үлестік құралдарын (акцияларын) шығару	712	–	–	–	–	–	–	–	–
Бизнесті біріктіруге байланысты үлестік құралдар шығару	713	–	–	–	–	–	–	–	–
Айырбасталатын құралдардың үлестік құрауышы (салық тиімділігін алып тастағанда)	714	–	–	–	–	–	–	–	–
Дивидендтерді төлеу	715	–	–	–	–	(10,000,000)	–	–	(10,000,000)
Меншік иелерінің пайдасына өзге де бөлулер	716	–	–	–	–	–	–	–	–
Меншік иелерімен өзге де операциялар	717	–	–	–	–	–	–	–	–
Бақылауды жоғалтуға әкеп соқтырмайтын еншілес ұйымдардағы қатысу үлесіне өзгерістер	718	–	–	–	–	–	–	–	–
Өзге де операциялар	719	–	–	–	–	–	–	–	–
Есепті жылдың 31 желтоқсанына сальдо (500-жол + 600-жол + 700-жол+719 жол)	800	**13,000,000**	–	–	**60,349,752**	**60,772,653**	–	–	**134,122,405**

Бас директордың м.а. _______________ Пань Тао

Бас директор орынбасарының - бас бухгалтердің м. а. _______________ Кочергова А.В.

1 Жалпы ақпарат

«Қазақстан-Қытай Құбыры» ЖШС (бұдан әрі – «Компания») 2004 жылғы 6 шілдеде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапкершілігі шектеулі серіктестік ретінде құрылды. Компанияға екі құрылтайшы иелік етеді: China National Petroleum Corporation (бұдан әрі – «CNPC») еншілес компаниясы China National Operating and Development Company (бұдан әрі – «CNODC»), және «ҚазМұнайГаз» Ұлттық Компаниясы» акционерлік қоғамның (бұдан әрі – «ҚазМұнайГаз») еншілес компаниясы «ҚазТрансОйл» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «ҚазТрансОйл»), әр құрылтайшының Компанияның жарғылық капиталындағы үлесі тиісінше 50 пайызды құрайды. Компания ҚазТрансОйл мен CNODC-ның жалпы бақылауында тең негізде болады. ҚазТрансОйл «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ холдинг компаниясы (бұдан әрі – «Самұрық-Қазына») (90%) және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (10%) қазақстандық үкіметтің бақылауында, CNODC компаниясы CNPC мемлекеттік компания арқылы Қытай Халық Республикасының Үкіметімен толығымен бақыланады.

2004 жылғы 17 мамырда Қытай Халық Республикасы мен Қазақстан Республикасының Үкіметтері мұнай мен газ саласында Жан-жақты ынтымақтастықты дамыту туралы үлгі келісімге қолдарын қойды. Сонымен бірге, 2004 жылғы 17 мамырда CNPC мен ҚазМұнайГаз ұзындығы 965,1 километр болатын «Атасу – Алашанькоу» мұнай құбырын салудың негізгі қағидаттары туралы келісімді жасады, сондай-ақ 2006 жылғы 20 желтоқсанда CNPC мен ҚазМұнайГаз арасында Қазақстан-Қытай мұнай құбырының екінші сатысын салудың негізгі қағидаттары туралы келісім және 2007 жылғы 18 тамыздағы № 1- Қосымша келісім жасалды.

2005 жылғы 17 қарашада Компания 2025 жылғы 16 қарашаға дейінгі қолданылу мерзімімен Қытай аумағында «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбырын инвестициялауға, салуға, пайдалануға және жөндеуге патент алды. Осыған орай Компанияның Қытай аумағында филиалы тіркелді.

Компания қуаттылығы жылына 7 миллион тонна болатын «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбырын салып, 2006 жылғы 28 шілдеде пайдалануға берді. 2008 жылы Компания мұнай құбырының өткізу қабілетін жылына 10 миллион тоннаға дейін ұлғайту үшін қосымша жабдықты пайдалануға берді.

Мұнай құбырын 401,449 метрикалық тонна көлемінде толтыруға арналған технологиялық мұнайды «ПетроЧайна Интернэшнл Қазақстан» ЖШС (бұдан әрі – «ПетроЧайна») берді. Технологиялық мұнай ПетроЧайнаға тиесілі.

2008 жылғы 8 мамырда Компания Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрлігінің Құрылыс және тұрғын-үй коммуналдық шаруашылық істері жөніндегі комитет берген «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры үшін құрылыс-монтаждау жұмыстарын жасауға рұқсат алды және НГСК «ҚазСтройСервис» мен «Чайна Петролеум Пайплайн Инжиниринг Қазақстан» ЖШС-пен екінші кезеңнің бірінші кезегінің жобалық жылдық өткізу қабілеті 10 миллион тонна болатын ұзақтығы 794,263 километр «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырын салу жобасын әзірлеуге, материалдарды жеткізуге келісімшарттарға қолдарын қойды.

2009 жылғы 1 шілдеде «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырының желілік бөлігінің құрылысы аяқталды.

2009 жылғы 7 қазанда Компания бірінші кезеңде жылына 10 миллион тонна жобалық өткізу қабілетімен «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырының алғашқы іске қосу кешенін пайдалануға берді.

Мұнай құбырын толтыруға арналған технологиялық мұнайды Техникалық келісімге сәйкес Жүк жөнелтушілер олардың жалпы жүк айналымындағы үлескерлік қатысуына пропорционалды мөлшерде ұсынады. Технологиялық мұнай қауіпсіз сақтауда болады, меншік құқығы Жүк жөнелтушілерде қалады. Технологиялық мұнайды қайтару Мұнай тасымалдау туралы шарт бойынша міндеттемелер тоқтатылғаннан кейін немесе технологиялық мұнай көлемін үшінші тұлғаларға мұнай құбырына бергеннен кейін я болмаса технологиялық мұнайға меншік құқығын үшінші тұлғаларға бергеннен кейін немесе «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбырын пайдалану аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады.

2010 жылғы 10 желтоқсанда Компания «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры құрылысының екінші кезеңінің бірінші кезегінің нысандарын пайдалануға беруді аяқтады.

2011 жылы және 2013 жылы Компания «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбырының өткізу қабілетін жылына 20 миллион тоннаға дейін арттыру үшін қосымша жабдықты пайдалануға берді.

2013 және 2014 жылдардың ішінде № 8 мұнай айдау станциясын (бұдан әрі – «МАС») 500 кВ «Ағадыр» шағын станциясының 35 кВ ашық бөлу құрылғысына қосу жұмыстары орындалды, бұл ретте қуаттылығы 40,000 кВА болатын жабдықты салу, монтаждау, іске қосу-баптау жұмыстары орындалып, пайдалануға берілді.

2015 жылғы 2 наурызда Шығыс Қазақстан облысында жалпы ұзындығы 50.06 километр трасса бойындағы жолдар пайдалануға берілді.

1 Жалпы ақпарат (жалғасы)

Компания монополист ретінде қаралады және тиісінше Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау Комитетінің (бұдан әрі – "ТМР") реттеу объектісі болып табылады. Табиғи монополияларды реттеу комитеті пайдаланылатын активтер бойынша шығындарды өтеуге негізделген мұнай тасымалдау жөніндегі тарифтік ставкаларды бекітеді. 2020 жылғы 31 желтоқсанда Табиғи монополияларды реттеу комитеті Төрағасының № 74-НҚ бұйрығымен 2022 жыл бойы қолданыста болған (2021 жылы: тоннасына 4,323 теңге) 2020-2024 жылдар кезеңіне ішкі нарыққа тоннасына 4,359 теңге мөлшерінде 1,000 километрге (ҚҚС-сыз) тариф бекітілді.

2015 жылғы 5 мамырда «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыруларды енгізу туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жарияланды, соған сай Қазақстан Республикасының аумағы арқылы транзит және Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспорттау мақсатында магистральды құбырлар арқылы мұнай мен мұнай өнімдерін тасымалдау қызметтері Қазақстан Республикасында табиғи монополиялар аясына жатпайды. Заң күшіне енгеннен кейін Компанияның мұнайды жоғарыда аталған мақсаттарда тасымалдау бойынша тарифтік мөлшерлемелерді өз бетімен бекітуге құқығы бар. 2016 жылғы 28 желтоқсанда Компания Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге экспорттау мақсатында 1.000 километрге тоннасы үшін (ҚҚС-сыз) 6,799 теңге мөлшерінде тариф бекітілген (2021 жыл: 1.000 километрге тоннасы үшін (ҚҚС-сыз) 6,799 теңге).

2022 және 2021 жылдардың ішінде Компания «Атасу-Алашанькоу» мұнай құбыры бойынша 1,262 мың тонна мен тиісінше 968 мың тонна мұнайды тасымалдады. Сондай-ақ 2022 және 2021 жылдардың ішінде Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы Үкіметтерінің арасында 2014 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген ресейлік мұнайды Қазақстан Республикасының аумағы арқылы Қытай Халық Республикасына тасымалдау саласындағы ынтымақтастық туралы келісім бойынша 9,989 мың тонна транзиттік мұнай мен тиісінше 9,989 мың тонна транзиттік мұнай тасымалданды. Осы келісім бойынша мұнайды тасымалдау тарифі Компанияның, ҚазТрансОйл мен «Роснефть» Мұнай компаниясы» ААҚ (бұдан әрі – «Роснефть») арасында жасалған шартқа сәйкес айқындалады.

2022 және 2021 жылдардың ішінде Компания «Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры бойынша 8,496 мың тонна мен тиісінше 6,717 мың тонна мұнайды тасымалдады.

Компанияның тіркелген кеңсесі мына мекенжайда орналасқан: Қазақстан Республикасы, 050008, Алматы қ., Абай даңғылы, 109В үй.

2 Дайындау негізі

Компанияның осы қаржылық есептілігі Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2017 жылғы 28 маусымдағы № 404 бұйрығына сәйкес әзірленді. Берілген арнайы мақсаттағы қаржылық есептілік тек Қазақстан Республикасының Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілігі туралы Заң және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қаржылық есептілігі депозитарийінде орналастыру алдында міндет атқару мақсатында дайындалған.

Осы қаржылық есептілік бастапқы құн негізінде әзірленген, оларға сауда дебиторлық берешегі мен әділ құны бойынша бағаланатын негізгі құралдарды қайта бағалауды қоспағанда бастапқы мәні әділ құны бойынша есептелетін қаржылық құралдар кірмейді, оның өзгерісі кіріс және шығыс құрамында және әділ құны бойынша басқа да ортақ табыс арқылы көрініс табады.

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде қолданылатын есеп саясатының негізгі ережелері төменде келтірілген. Бұл қағидаттар, егер басқаша көрсетілмесе, есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге қатысты дәйекті түрде қолданылды.

Бұл қаржы есептілігі теңге өлшемімен жасалған және барлық мәндер басқаша көрсетілген жағдайларды қоспағанда, мың теңгеге дейін дөңгелектелген. Компанияның функционалды валютасы теңге болып табылады.

3 Есеп саясатының маңызды ережелері

Осы қаржылық есептілікті жасау кезінде Компания 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы қаржылық есептілікте сипатталған, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес жасалған есеп саясатын қолданды.

Шетел валютасын қайта есептеу

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валютасындағы операциялар бастапқыда Компаниямен операция тану критерийлерін қанағаттандырған күнге қолданылатын бағам бойынша олардың функционалдық валютасында ескеріледі.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмалар пайда мен залалдар туралы есепке қосылады.

Монетарлық баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмалар жиынтық кіріс туралы есепке енгізіледі.

Тарихи құн негізінде шетел валютасымен бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәмілелер жасалған күні қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетел валютасымен бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне қолданыста болған бағамдар бойынша қайта есептеледі. Әділ құн бойынша бағаланатын монетарлық емес баптарды қайта есептеу кезінде туындайтын пайда мен залал баптың әділ құнының өзгеруі нәтижесінде пайданы немесе залалды тану қағидаттарына сәйкес ескеріледі (яғни, әділ құны бойынша қайта бағалаудан түскен пайда мен шығындар өзге жиынтық кірістің не пайданың немесе залалдың құрамында танылатын баптар бойынша бағамдық айырмалар да не өзге жиынтық табыстың құрамында не тиісінше пайданың немесе залалдың құрамында танылады).

Валюталарды айырбастау бағамдары

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі – «ҚҚБ») белгіленген орташа өлшенген валюталардың айырбас бағамдары Қазақстан Республикасындағы ресми айырбас бағамдары ретінде пайдаланылады.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін орташа алынған бағамдар былайша болды:

Теңге	**2022 ж.**	**2021 ж.**
АҚШ доллары	460.93	426.06
Ресей рубілі	6.92	5.78
Еуро	485.29	503.96
Қытай юані	68.61	66.07

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанына ҚҚБ белгілеген валюта айырбастау бағамдары мынаны құрады:

Теңге	**31 желтоқсан 2022 ж.**	**31 желтоқсан 2021 ж.**
АҚШ доллары	462.65	431.80
Ресей рубілі	6.43	5.76
Еуро	492.86	489.10
Қытай юані	66.73	68.00

4 Елеулі есепті пайымдаулар, бағалау мәндері және жорамалдар

Компанияның қаржылық есептілігін әзірлеу оның басшылығынан есепті кезеңнің соңына пікір білдіруін, есепте көрсетілетін түсім сомаларына, шығыстарға, активтер мен міндеттемелерге, сондай-ақ шартты міндеттемелер туралы ақпараттың ашылып көрсетілуіне ықпал ететін бағалау мәндері мен жорамалдарды айқындауды талап етеді. Дегенмен осы жорамалдар мен бағалау мәндеріне қатысты белгісіздік соған қатысты осы сияқты жорамалдар мен бағалаулар қабылданған активтің немесе міндеттеменің баланстық құнына келешекте елеулі түзетулерді талап етуі мүмкін нәтижелерге әкеліп соқтыруы мүмкін.

Компанияның тәуекелдерге ұшырағыштығы туралы және белгісіздіктері туралы басқа да ақпараттың ашылып көрсетілуі келесі ескертпелерде келтірілген:

- ықтимал және шартты міндеттемелер (17-ескертпе);
- қаржы тәуекелдерін басқарудың мақсаты мен саясаты (18-ескертпе);
- сезімталдылықты талдау туралы ақпараттың ашылып көрсетілуі (18-ескертпе).

Болашақ туралы негізгі болжаулар және есепті күнге бағалаулардағы айқынсыздықтың басқа да негізгі көздері төменде қаралады, олар келесі қаржы жылы ішінде активтердің теңгерімдік құны мен міндеттемелерге елеулі түзетулердің себебі болуы мүмкін. Компанияның болжаулары мен бағалау мәндері ол қаржылық есептілігін дайындау кезінде оның қолында болған бастапқы деректерге негізделген. Алайда ағымдағы жағдаяттар мен болашаққа қатысты болжаулар нарықтық өзгерістер мен Компания бақылауында емес жағдаяттарға байланысты өзгеруі мүмкін. Мұндай өзгерістер, олардың жасалуына қарай жорамалдарда көрсетіледі.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет ету мерзімі

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімдерін бағалау дегеніміз - ұқсас активтермен жұмыс тәжірибесіне сүйене отырып. Активтерге тән болашақ экономикалық пайда негізінен пайдалану арқылы жұмсалады. Алайда, техникалық немесе коммерциялық ескіру және тозу сияқты басқа факторлар көбінесе активтерге тән экономикалық пайданың төмендеуіне әкеледі. Басшылық қалған пайдалы қызмет мерзімдерін активтердің ағымдағы техникалық жағдайына және күтілетін активтер Компанияға осындай пайда әкеледі деп күтілетін кезеңге сәйкес бағалайды.

Қаржылық емес активтердің құнсыздануы

Компания негізгі құралдардың осындай активтердің құнсыздану белгілері бар-жоғын анықтау үшін баланстық құнын тексереді. Негізгі құралдардың және барлық басқа қаржылық емес активтердің баланстық құны баланстық құнын қалпына келтіруге болмайтын кез келген белгі болған кезде құнсыздануға қайта қаралады.

Құнсыздануға тексеру кезінде өтеу сомасы екі өлшемнің үлкен көлемі бойынша бағаланады: «Пайдалану құны» (яғни, ақша қаражаттарын өндіруге қатысты баптан күтілетін болашақ ақша ағындарының таза дисконтталған құны) және «сату шығындарын шегергендегі әділ құн» (активті сатудан алынатын сома немесе шығыс шығындарын шегергенде, білімді, ерікті және тәуелсіз тараптар арасындағы ұзақ мерзімді мәміледе ақша ағындарын тудыратын бап). Байланысты сатып алу- сату шарты немесе белсенді нарық болмаған жағдайда, сату шығындарын шегергендегі әділ құн Компанияның ұзақ мерзімді мәміледегі ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін зат үшін алатын сомасын көрсететін қолда бар ең жақсы ақпарат негізінде анықталады.

Ақша қаражаттарын қозғалысқа келтіретін объект дегеніміз - басқа активтерден немесе активтер топтарынан («ақша қаражаттарын қозғалысқа келтіретін бірліктер») ақша қаражатының түсуіне айтарлықтай тәуелді емес ақша ағындарын тудыратын ең кіші анықталатын активтер тобы. Құнсызданудың қандай да бір индикаторлары анықталғанын анықтау үшін және қажет болған жағдайда құнсыздану сынағын өткізу үшін басшылық Компанияның барлық негізгі құралдарының бірыңғай ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірлік екенін анықтады.

Құнның төмендеуін бағалау кезінде пайдаланылатын бағалау құрылтайшының бекітілген бюджеті, мұнай тасымалдаудың болжамды ставкалары және 36 Активтердің құнсыздануы (IAS) ХҚЕС-тың талаптарына сәйкестендірілген. Болашақ ақша ағындары мыналарға негізделеді:

- тасымалданатын мұнайдың болжамды көлемдері;
- транзиттік мұнай тасымалдау, экспорттық және ішкі нарық үшін болжамды тарифтер, сонымен қатар;
- тасымалдаудың болашақ өзіндік құны, күрделі және операциялық шығындар.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания талдау жүргізді және құнсыздану индикаторларын (белгілерін) таппады.

4 Елеулі бухгалтерлік пайымдаулар, бухгалтерлік бағалау және болжамдар (жалғасы)

Негізгі құралдарды қайта бағалау

Компания негізгі құралдарды артық бағаланған құн бойынша ескереді. 2022 жылы Компания "ААР-Эдвайзори энд Рисерч" ЖШС құрамындағы Консорциумды "Бағалау және Сараптама" ЖШС-мен ("бағалаушы") бірлесіп 2022 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша негізгі құралдарды қайта бағалауды жүргізу үшін тартты. Бағалаушының кәсіби біліктілігі, сондай-ақ тиісті тәжірибесі бар.

Негізгі құралдардың әділ құнын анықтауға арналған бастапқы деректер әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатады (бақыланбайтын бастапқы деректер).

Қайта бағалаудың қолданылған әдістемесі бастапқыда амортизацияланатын ауыстыру құнын бағалауға негізделген («шығынды әдіс»). Шығынды әдіс, егер бағаланатын объект жаңа болса немесе құрылыс сатысында болса, сатылуы мүмкін бағалар туралы ақпарат алу мүмкін болмайтын нарығы шектеулі объектілерге (мамандандырылған объектілерге) жатады (белсенді нарық болмаған жағдайда).

Компания мүлкінің көп бөлігі мамандандырылған мүлікке жатады, оны басқа қызмет түрлерін жүзеге асыру үшін балама пайдалану мүмкін емес. Бағаланатын активтерге ұқсас активтермен мәмілелер жоқ.

Шығынды әдісті қолданған кезде белгілі бір негізгі элементтер ескеріледі, мысалы:

- активтің ерекшелігін, оның қызметі мен ортасын түсіну;
- пайдалы қызметтің қалған мерзімін (физикалық тозуды бағалау үшін) және активтің пайдалы қызметінің экономикалық мерзімін анықтау үшін зерттеу және талдау;
- қаржы-шаруашылық қызметінің талаптарын білу (функционалдық немесе техникалық ескіруді бағалау үшін);
- қолда бар нарықтық деректерге қол жеткізу арқылы негізгі құралдар туралы хабардар болу; құрылыс технологиялары мен материалдарын білу(қазіргі заманғы баламалы активтің құнын бағалау үшін); және
- экономикалық/сыртқы ескірудің құнға әсерін анықтау үшін жеткілікті білім.

Бағалау шеңберінде бағалаушы компанияның негізгі құралдарының мамандандырылған объектілерінің экономикалық тозуын талдау кезінде кіріс әдісін пайдалана отырып, барабар табыстылыққа тест жүргізді, нәтижесінде пайдалану құны 222,414,036 мың теңге мөлшерінде айқындалды.

Барабар кірістілік пайдалану құнын бағалау арқылы есептелді. Пайдалану құнын есептеу кезінде келесі негізгі болжамдар қолданылды:

Мөлшерлеме	16.51%
Негізгі активтің қалдық қызмет ету мерзімі (Атасу – Алашаньков)	14 жыл
Негізгі активтің қалдық қызмет ету мерзімі (Кеңқияқ-Құмкөл)	17 жыл

Амортизацияланған ауыстыру құны алынған пайдалану құнынан төмен болды, сондықтан компанияның негізгі құралдарының әділ құны ретінде көрсетілді. Пайдалану құндылығын бағалау нәтижелері ұсынылатын қызметтерді іске асыру көлеміне, ұсынылатын қызметтерге тарифтер деңгейіне және АҚШ доллары бағамының ауытқуына қатысты болжамдарға сезімтал:

Мың теңгемен	Арттыру /(азайту)	Пайдалану мәнін
Тасымалдау көлемінің өзгеруі	+10.00%/(10.00%)	40,286,141/(40,414,943)
Өндіріс шығындарының өзгеруі	+10.00%/(10.00%)	(12,106,592)/12,049,580
Тарифтердің өзгеруі	+10.00%/(10.00%)	40,368,203/(40,500,876)
Дисконттау мөлшерлемесін өзгерту	+1.50%/(1.50%)	(12,412,623)/13,813,338

Қайта бағалау нәтижесінде негізгі құралдардың барлық топтары бойынша құнсызданудан болған залалды қалпына келтірудің 250,183 мың теңге мөлшеріндегі таза сомасы пайда мен залалдар шотына жатқызылды, ал негізгі құралдарды қайта бағалау сомасы 22,987,858 мың теңге мөлшерінде капитал құрамындағы қайта бағалау жөніндегі резерв шотына жатқызылды.

Жиналған тозу негізгі құралдардың баланстық құнына есептелді және таза сома негізгі құралдардың артық бағаланған құнына келтірілді.

4 Елеулі бухгалтерлік пайымдаулар, бухгалтерлік бағалау және болжамдар (жалғасы)

Активтерді пайдаланудан шығару және жер құнарлығын қалпына келтіру міндеттемесі

2012 жылғы 4 шілдеде күшіне енген *«Магистральдық құбыр туралы»* Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес Компанияның пайдалану аяқталғаннан кейін магистралдық құбырды (мұнай құбырын) жою жөніндегі және кейіннен қоршаған ортаны қалпына келтіру, оның ішінде жер құнарлығын қалпына келтіру жөніндегі заңды міндеттемесі бар. Жер құнарлығын қалпына келтіру іс-шарасы мұнай құбырларының пайдалы қызмет ету мерзімі аяқталғаннан кейін оларды ауыстыру кезінде жасалады.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес қоршаған ортаға теріс әсер ететін объектілерді пайдалану тоқтатылғаннан кейін объектілердің операторлары Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес осындай объектілерді пайдалану салдарын жоюды қамтамасыз етуге міндетті. Компанияда магистральдық құбырдың желілік бөлігіне қосымша құбыр жұмысының жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін қажетті басқа да объектілер бар. Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің шешімімен Компанияның мұндай объектілері қоршаған ортаға орташа теріс әсер ететін II санаттағы объектілерге жатқызылды. Тиісінше, жерді пайдаланудан және рекультивациялаудан активтерді шығару жөніндегі міндеттеме осы объектілерге қатысты қажетті іс-шараларды жүргізуге арналған бағалау шығындарын қамтиды.

Жерді пайдаланудан және рекультивациялаудан активтерді шығару жөніндегі міндеттемеге арналған Резерв Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген техникалық қағидалар мен нормаларға сәйкес объектілерді бөлшектеу және жерді рекультивациялау жөніндегі жұмыстарды жүргізудің Компания есептеген құны негізінде бағаланады.

Төменде активтерді пайдаланудан шығару және жерді рекультивациялау жөніндегі міндеттемелер бойынша резервтің қозғалысы келтірілген

Мың теңге	**2022 ж.**	**2021 ж.**
1 қаңтарға	12,122,659	10,668,868
Негізгі құралдардың құнына жатқызылған бағаларды тану	2,636,566	-
Басқа жиынтық табысқа жатқызылған бағалардың өзгеруі	(4,323,246)	761,651
Жеңілдік амортизациясы	846,763	692,140
31 желтоқсанға	**11,282,742**	**12,122,659**

Резервтердің сомасы міндеттемені орындаудың күтілетін мерзімі ішіндегі инфляцияның болжанатын мөлшерлемесі және төменде көрсетілген есепті жылдың аяғындағы дисконт мөлшерлемесі қолданыла отырып, есепті кезеңнің аяғында анықталды.

	2022 ж.
Құбырдың 1 шақырымын бөлшектеу құны	7,740 мың теңге
Дисконттау мөлшерлемесі	10.41%
Инфляция мөлшерлемесі	6.04%
«Кеңқияқ-Құмкөл» мұнай құбыры бойынша міндеттемені орындау мерзімі	17 ж.
«Атасу-Алашанькоу» мұнай құбыры бойынша міндеттемені орындау мерзімі	14 ж.

Дисконттау мөлшерлемесін есептеу амалы инфляцияның және елдік тәуекелдің ұзақ мерзімді мөлшерлемесіне түзетілген, АҚШ-тың мемлекеттік облигациялары бойынша тәуекелсіз мөлшерлемелерге негізделеді.

Залалды жою жөніндегі шығындарды бағалау табиғатты қорғау талаптары мен заңнаманың интерпретацияларында ықтимал өзгерістерге ұшырағыш. Бұдан басқа, осындай шығындарды бағалаудағы белгісіздіктер баламаларда, жою, бұзылған жерді қалпына келтіру әдістеріндегі ықтимал өзгерістерді, дисконт деңгейлері мен инфляция мөлшерлемесін және осы міндеттеме басталатын кезеңді қамтиды.

4 Елеулі бухгалтерлік пайымдаулар, бухгалтерлік бағалау және болжамдар (жалғасы)

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтерді пайдаланудан шығару және жер құнарлығын қалпына келтіру міндеттемелерінің елеулі жорамалдардың өзгеруіне сезімталдылығын талдау былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	**Мөлшерлеменің (азаюы)/ұлғаюы**	**Міндеттемелердің ұлғаюы/(азаюы)**
Дисконттау мөлшерлемесі	(0.5%)	782,963
	+0.5%	(728,431)
Инфляция мөлшерлемесі	(0.5%)	(819,553)
	+0.5%	880,021

Оң немесе теріс теңгерімсіздік

ҚР СТ 1476-2015 (Магистральдық мұнай құбырлары мұнайдың есебін жүргізу жөніндегі нұсқаулыққа) сәйкес Компания және мұнайдың нақты болуын есепке алу деректерімен салыстырады, мұнай (бұдан әрі – тауар-материалдық құндылықтар) жылына бір рет, 31 желтоқсанда Мәскеу уақытымен 00:00-ге дейін магистральдық мұнай құбырлары жүйелерінде мұнайдың нақты болуын анықтайды. Түгендеу кезінде мұнай массасы магистральдық мұнай құбырларының сызықтық бөлігінде және технологиялық құбырларда анықталады. Мұнай массасы құбырдағы мұнайдың орташа қысымы мен орташа температурасына байланысты коэффициенттерді қолдана отырып алаңдағы нақты температура мен қысымға дейін азайтылған орташа мұнай тығыздығының өнімі ретінде анықталады.

Жеткізілген және алынған мұнай балансының қателігімен байланысты шығындар баланстың кіріс және шығыс бөліктері (теңгерімсіздік) арасындағы айырмашылық ретінде анықталады және артық (оң теңгерімсіздік) және жетіспеушілік (теріс теңгерімсіздік) түрінде көрінеді және атқарушы баланстың жеке жолында.көрініс табады.

Компания қаржылық есептілікте оң теңгерімсіздікті мойындамайды, өйткені теңгерімсіздікке заңды түрде бекітілген құқықтың болмауына байланысты Компания активті басқара алмайды.

5 Операциялар бойынша қалдықтар және байланысты тараптармен операциялар

Байланысты тараптардың анықтамасы 24 ХҚЕС-те (IAS) *«Байланысты тараптар туралы есептілікті ашып көрсету»* келтірілген. Егер тараптардың бірінің басқа тарапты бақылауға, бірлескен бақылауда болуға мүмкіндігі болса немесе қаржы-шаруашылық қызметтің мәселелері бойынша ол қабылдайтын шешімдерге айтарлықтай ықпал ете алса немесе оған бақылау жасай алса, тараптар әдетте байланысты болып есептеледі.

Тараптардың байланыстылығы туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, тараптардың өзара қарым-қатынастарының сипаты да ескеріледі. Тікелей бас компаниялар және Компанияға түпкі бақылау жасайтын тараптар туралы мәліметтер *1-ескертпеде* ашылып көрсетілген.

Бұл қаржылық есептіліктің мақсатында Компанияның байланысты тараптарына меншік иелері, олардың еншілес компаниялары және меншік иелерінің жалпы бақылауындағы / елеулі ықпалындағы компаниялар жатады.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар төменде көрсетілген:

Мың теңгемен	**Құрылтайшы компаниялар**	**Самұрық-Қазына және CNPC бақылауын-дағы/елеулі ықпалындағы компаниялар**	**Жиыны**
Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	6,224	46,745	52,969
Байланысты тараптардан мұнайды тасымалдау үшін алынған аванстар	-	3,509,893	3,509,893
Байланысты тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	1,223,099	285,852	1,508,951

5 Операциялар бойынша қалдықтар және байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен болған операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы компаниялар	Самұрық-Қазына және CNPC бақылауындағы/елеулі ықпалындағы компаниялар	Жиыны
Кірістер	159,495	30,452,511	30,612,006
Шығыстар:			
- Мұнай құбырларына қызмет көрсету бойынша қызметтер	11,640,009	1,073,989	12,713,998
- Басқа да қызметтер	88,550	451,809	540,359

2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша байланысты тараптармен операциялар бойынша қалдықтар төменде көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы компаниялар	Самұрық-Қазына және CNPC бақылауындағы/елеулі ықпалындағы компаниялар	Жиыны
Байланысты тараптардың дебиторлық берешегі	6,113	34,204	40,317
Байланысты тараптардан мұнайды тасымалдау үшін алынған аванстар	-	3,218,107	3,218,107
Байланысты тараптардың алдындағы кредиторлық берешек	955,795	87,513	1,043,308

Төменде 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін байланысты тараптармен болған операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

Мың теңгемен	Құрылтайшы компаниялар	Самұрық-Қазына және CNPC бақылауындағы/елеулі ықпалындағы компаниялар	Жиыны
Кірістер	54,580	23,009,916	23,064,496
Шығыстар:			
- Мұнай құбырларына қызмет көрсету бойынша қызметтер	8,765,011	-	8,765,011
- Күрделі жұмсалым шығыстар	-	10,223	10,223
- Күзету қызметтері	-	74,441	74,441
- Басқа да қызметтер	134,393	320,632	455,025

Басқарма мүшелеріне сыйақылар

Басқарманың алты мүшесіне олардың тұрақты атқарушы басшылық лауазымдарындағы қызметтері үшін төленген сыйақы жалақының келісімшарттық сомасы мен сыйлықақыдан тұрады. 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін пайда немесе залалдар туралы есепте жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылған сыйақының жалпы сомасы 220,589 мың теңге (2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін: 148,353 мың теңге) болды.

6 Негізгі құралдар (121 жол)

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша негізгі құралдар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Құбыр	Басқа көлік құралдары	Басқасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2020 ж. 31 желтоқсанға қайта бағаланған құн	**78,157**	**48,912,845**	**41,803,144**	**136,896,929**	**192,392**	**816,493**	**5,242,417**	**233,942,377**
Түсімдер	-	-	263,672	-	-	60,075	2,311,916	2,635,663
Ауыстыру	-	(5,386,362)	7,483,076	(597,162)	26,432	864,780	(2,390,764)	-
Есептен шығару	-	(17,841)	(91,779)	(3,906)	-	(69,791)	-	(183,317)
2021 ж. 31 желтоқсанға қайта бағаланған құн	**78,157**	**43,508,642**	**49,458,113**	**136,295,861**	**218,824**	**1,671,557**	**5,163,569**	**236,394,723**
Түсімдер	-	2,636,566	264,483	-	-	28,817	606,359	3,536,225
Ауыстыру	-	144,752	307,860	-	-	137,792	(590,404)	-
Есептен шығару	-	-	(615)	(414)	-	(2,324)	(17,857)	(21,210)
Қайта бағалау кезінде жинақталған тозуды есептен шығару есебінен бастапқы құнын төмендету	-	(8,442,048)	(14,178,070)	(22,739,206)	(159,543)	(755,895)	-	(46,274,762)
Негізгі құралдарды қайта бағалау	16,568	1,979,448	15,418,693	5,198,847	155,224	219,078	-	22,987,858
Жиынтық табыс туралы есепте көрсетілген құнсыздану	-	(1,210,036)	(419,623)	-	-	(160,473)	(26,446)	(1,816,578)
Жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген құнсыздануды қалпына келтіру	-	1,073,830	936,740	4,542	34,608	17,041	-	2,066,761
2022 ж. 31 желтоқсанға қайта бағаланған құн	**94,725**	**39,692,090**	**51,787,759**	**118,759,630**	**249,113**	**1,155,615**	**5,135,221**	**216,874,153**
2020 ж.31 желтоқсанына жинақталған тозу және құнсыздану	**-**	**(4,067,736)**	**(5,781,000)**	**(10,053,573)**	**(70,951)**	**(184,638)**	**(986,098)**	**(21,143,996)**
Кезеңдегі амортизациялық аударымдар	-	(2,611,743)	(4,593,986)	(7,189,964)	(48,110)	(267,010)	-	(14,710,813)
Жою және көшіру бойынша амортизация	-	4,250	19,122	2,553	-	44,922	-	70,847
Ауыстыру	-	422,445	(383,528)	90,004	(10,834)	(118,087)	-	-
2021 ж. 31 желтоқсанына жинақталған тозу және құнсыздану	**-**	**(6,252,784)**	**(10,739,392)**	**(17,150,980)**	**(129,895)**	**(524,813)**	**(986,098)**	**(35,783,962)**
Кезеңдегі амортизациялық аударымдар	-	(2,896,939)	(4,959,833)	(7,492,073)	(49,757)	(315,043)	-	(15,713,645)
Жою және көшіру бойынша амортизация	-	8,443,340	14,175,664	22,739,206	159,543	755,873	-	46,273,626
Ауыстыру	-	-	352	60	-	2,324	-	2,736
2022 ж. 31 желтоқсанына жинақталған тозу және құнсыздану	**-**	**(706,383)**	**(1,523,209)**	**(1,903,787)**	**(20,109)**	**(81,659)**	**(986,098)**	**(5,221,245)**
2022 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша								
Қайта бағаланған құн	94,725	39,692,090	51,787,759	118,759,630	249,113	1,155,615	5,135,221	216,874,153
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	(706,383)	(1,523,209)	(1,903,787)	(20,109)	(81,659)	(986,098)	(5,221,245)
Баланстық құны	**94,725**	**38,985,707**	**50,264,550**	**116,855,843**	**229,004**	**1,073,956**	**4,149,123**	**211,652,908**
2021 ж. 31 желтоқсандағы жағдай бойынша								
Қайта бағаланған құн	78,157	**43,508,642**	**49,458,113**	**136,295,861**	**218,824**	**1,671,557**	**5,163,569**	**236,394,723**
Жинақталған тозу және құнсыздану	-	**(6,252,784)**	**(10,739,392)**	**(17,150,980)**	**(129,895)**	**(524,813)**	**(986,098)**	**(35,783,962)**
Баланстық құны	**78,157**	**37,255,858**	**38,718,721**	**119,144,881**	**88,929**	**1,146,744**	**4,177,471**	**200,610,761**

6 Негізгі құралдар (121 жол) (жалғасы)

Амортизациялық аударымдар

Мың теңгемен	Ескерт.	2022 ж.	2021 ж.
Сатылған тауарлар мен көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	12	15,605,967	14,601,734
Әкімшілік шығыстар	13	107,678	109,079
Амортизациялық аударымдар жиыны		**15,713,645**	**14,710,813**

Егер негізгі құралдар тарихи құны бойынша ескерілсе, төменде солар жөніндегі ақпарат келтірілген:

Мың теңгемен	Жер	Үйлер мен ғимараттар	Машиналар мен құрал-жабдықтар	Құбыр	Басқа көлік құралдары	Басқасы	Аяқталмаған құрылыс	Жиыны
2021 ж. 31 желтоқсанына								
Құны	5,361	49,132,140	71,884,507	146,618,223	674,175	2,761,890	5,163,570	276,239,866
Жинақталған амортизация	-	(22,388,023)	(44,386,707)	(58,097,061)	(631,951)	(1,780,459)	(986,098)	(128,270,299)
Таза баланстық құны	**5,361**	**26,744,117**	**27,497,800**	**88,521,162**	**42,224**	**981,431**	**4,177,472**	**147,969,567**
2022 ж.31 желтоқсанына								
Құны	5,361	51,215,906	71,965,483	142,956,256	674,175	2,772,868	5,161,667	274,751,716
Жинақталған амортизация	-	(24,293,583)	(47,047,929)	(63,034,975)	(644,577)	(1,874,207)	(1,012,544)	(137,907,815)
Баланстық құны	**5,361**	**26,922,323**	**24,917,554**	**79,921,281**	**29,598**	**898,661**	**4,149,123**	**136,843,901**

7 Банктік депозиттер (015 жол)

2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша банк депозиттері былайша берілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2022 ж.	31 желтоқсан 2021 ж.
Өтеу мерзімі 12 айға дейін болатын мерзімді депозиттер	21,749,478	20,170,329
Алынуға жататын қысқа мерзімді сыйақылар	112,711	97,632
Резервтер	(5,852)	(6,377)
Банк депозиттерінің жиыны	**21,856,337**	**20,261,584**

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мерзімді депозиттер АҚШ долларында орналастырылды. 2020 жылы тиімді сыйақы мөлшерлемесі жылдық 0.8% құрады (2021 жылы - жылдық 0.5%).

8 Ақша қаражаты мен оның баламалары (010 жол)

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламалары былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2022 ж.	31 желтоқсан 2021 ж.
Банктердегі ақша қаражаты – валютада	13,987,697	48,741,002
Банктердегі ақша қаражаты – теңгемен	3,232,503	8,142,480
Жинақ шоттарындағы ақша қаражаты – теңгемен	648,270	1,509,499
Корпоративтік карталардағы ақша қаражаты	3,303	6,013
Резервтер	(289)	(604)
Ақша қаражатының және олардың баламаларының жиынтығы	**17,871,484**	**58,398,390**

8 Ақша қаражаты мен оның баламалары (010 жол) (жалғасы)

Валютадағы ақша қаражаты мынадай шетел валюталарында көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2022 ж.	31 желтоқсан 2021 ж.
АҚШ доллары	13,887,328	48,326,145
Қытай юані	100,369	414,857
Банктегі ақша қаражатының жиыны – валютамен	**13,987,697**	**48,741,002**

9 Кредиттер мен қарыздар

Компанияның 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанына қарыздары былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2022 ж.	31 желтоқсан 2021 ж.
Қарыздардың қысқа мерзімді бөлігі (210 ЖОЛ)	33,900,576	44,617,184
Қарыздардың ұзақ мерзімді бөлігі (310 ЖОЛ)	32,197,304	94,393,053
Кредиттер мен қарыздар жиынтығы	**66,097,880**	**139,010,237**

Қаржылық қызметке негізделген міндеттемелердегі өзгерістер

2022 жылға арналған қаржылық қызметке негізделген міндеттемелердегі өзгерістер келесі түрде ұсынылады:

Мың теңгемен	2022 ж.	2021 ж.
2020 жылдың 1 қаңтарына	139,010,237	169,196,139
Ақша ағындары	(87,264,738)	(38,248,826)
Сыйақы ағындары	4,593,301	4,750,239
Капиталданддырылған сыйақы	-	3,951
Валюта бағамдарының өзгеруі	10,177,090	3,740,885
Төлем кезінен КТС	(418,010)	(432,151)
31 желтоқсанға	**66,097,880**	**139,010,237**

Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі және «Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ

2018 жылғы 27 маусымда Компания агент ретінде әрекет ететін «Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ-мен бірлесіп Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкімен несие шартын жасады. Қарыз сомасы 540 миллион АҚШ доллары болды (баламасы 191,756,400 мың теңге), қарыз кезеңі – мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігімен 6 жыл. Бұл қарыздың мақсаты Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі мен АйЭнДжи Банка Н.В. және Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі мен «Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ-нан қарыздарды қайта қаржыландыру болып табылады. Компания 1,715,867 мың теңге (5,010 мың АҚШ доллары) мөлшерінде қарызды ұйымдастыру шығындарын көтерді. 2022 жылғы 31 желтоқсанда және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған он екі айда қолданылатын тиімді мөлшерлемелер тиісінше 4.71% және 2.89% құрады.

2022 жылғы 3 тамызда Компания агент ретінде әрекет ететін " Алматы қаласындағы Қытай Сауда-өнеркәсіптік банкі" АҚ-мен Қытайдың сауда-өнеркәсіп банкі бірлесіп, кредиттік шарт бойынша негізгі қарыз 80 млн АҚШ долларын (төлем күніне 38,063,200 мың теңгеге баламалы) мерзімінен бұрын өтеді.

10 Үшінші тараптардан мұнай тасымалдағаны үшін алынған аванстар

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша үшінші тараптардан мұнай тасымалдағаны үшін алынған аванстар негізінен транзиттік мұнайды тасымалдағаны үшін авансты білдіреді. "Роснефть" мұнай компаниясы " ААҚ 4,285,310 мың теңге мөлшерінде (2021 жылғы 31 желтоқсан: 4,116,967 мың теңге).

Сатып алушылармен шарттар бойынша міндеттемелерге қатысты танылған түсім

Ағымдағы есепті кезеңде есепті кезеңнің басындағы мұнайды тасымалдау шарттары бойынша міндеттемелерге қатысты 7,794,287 мың теңге сомасында түсім танылды (2021 ж.: 6,135,671 мың теңге).

11 Түсім (010 жол)

Төменде 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша компанияның кірісі туралы егжей-тегжейлі ақпарат берілген:

Мың теңгемен	**2022 ж.**	**2021 ж.**
Қызметтердің түрі		
Транзиттік мұнайды тасымалдау	49,021,225	45,681,287
Мұнайды ішкі нарықта тасымалдау	26,748,947	21,321,419
Мұнайды экспортқа тасымалдау	10,548,668	7,015,841
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімнің жиыны	**86,318,840**	**74,018,547**
Түсім		
Резиденттерге сатулар	37,297,615	28,337,260
Резидент еместерге сатулар	49,021,225	45,681,287
Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімнің жиыны	**86,318,840**	**74,018,547**

Тасымалдау бағыты бойынша транзиттік мұнайды (Роснефть) тасымалдау жөніндегі компания қызметтерінің құны АҚШ долларымен белгіленеді. Сыртқы экономикалық оқиғалардың салдарынан 2022 жылдың 29 наурызынан 30 қыркүйегіне дейін Роснефть Ресей рублімен төлем жасады. Бұл сома Роснефть шотынан ақша қаражатын есептен шығару күніне белгіленген Ресей Федерациясының Орталық банкінің Ресей рубліне АҚШ долларын қайта есептеу бағамын қолдана отырып, Ресей рубліне аударылды. Компания төлем күніне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамы бойынша теңгемен төлемді мойындады. 2022 жылғы 1 шілдеден бастап Роснефть Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің төлем күніне арналған бағамы бойынша АҚШ долларын теңгеге қайта есептеу бағамын пайдалана отырып, теңгемен төлем жүргізе бастады. Бұл жағдайлар транзиттік мұнайды тасымалдауға айтарлықтай әсер еткен жоқ.

12 Қызметтерді сатудың өзіндік құны (011 жол)

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішінде көрсетілетін қызметтерді өткізудің өзіндік құны былайша берілген:

Мың теңгемен	**Ескерт.**	**2022 ж.**	**2021 ж.**
Негізгі құралдардың тозуы	6	15,605,967	14,601,734
Операциялық және техникалық қызмет көрсету		13,621,713	10,996,866
Табыс салығынан басқа салықтар		2,610,610	2,786,464
Күзет қызметтері		1,436,619	1,327,476
Жолдарды күтіп ұстау және жөндеу шығындары		1,012,383	866,863
Пайдалану құқығындағы активтің тозуы		449,840	371,557
Электр қуатының шығыстары		408,973	505,714
Сақтандыру		298,341	
Жалақы		287,668	338,964
Инспекциялау қызметтері		225,021	218,568
Басқа		885,240	841,560
Қызметтерді сатудың өзіндік құнының жиынтығы		**36,842,375**	**32,855,766**

13 Жалпы және әкімшілік шығыстар (014 жол)

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін әкімшілік шығыстар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	Ескерт.	2022 ж.	2021 ж.
Жалақы		2,438,335	1,957,462
Тартылған әкімшілік персоналдың жалақысы (аутсорсинг)		645,460	527,366
Табыс салығынан басқа салықтар		328,422	214,780
Іссапар шығыстары		171,253	68,565
Негізгі құралдардың тозуы	6	107,678	109,079
Сақтандыру		73,110	64,333
Пайдалану құқығындағы активтің тозуы		23,992	27,935
Байланыс шығыстары		15,406	33,491
Жалдау шығыстары		13,127	15,798
Автокөлік шығындары		8,766	8,830
Кеңес беру қызметтері		7,241	303,511
Басқа		409,042	579,493
Жалпы және әкімшілік шығыстар жиынтығы		**4,241,832**	**3,910,643**

14 Өзге операциялық кірістер, нетто (024 ЖОЛ)

2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы өзге де операциялық кірістер мен шығыстар былайша берілген:

Мың теңгемен	2022 ж.	2021 ж.
Кредиттер мен қарыздардан басқа, оң бағамдық айырма, нетто	6,398,962	1,041,019
Пайдалану құқығы нысанындағы міндеттемелер мен активтерді тануды тоқтатудан шығыстарды шегергендегі кірістер	511,329	-
Басқа кірістер/(шығыстар), нетто	40,591	46,728
Өзге операциялық кірістер/ (шығыстар) жиынтығы, нетто	**6,950,882**	**1,087,747**

15 Қаржылық шығыстар (021 жол)

Компанияның 2022 және 2021 жылдардағы 31 желтоқсанда аяқталған жылдардағы қаржылық шығыстары мен кірістері былайша берілген:

Мың теңгемен	2022 ж.	2021 ж.
Кредиттер мен несиелер бойынша теріс бағамдық айырмашылық, нетто	10,177,090	3,740,885
Қытай Сауда-өнеркәсіп Банкінен және "Алматы қаласындағы Қытай Сауда-өнеркәсіп Банкі"АҚ-дан қарыз бойынша сыйақы	4,593,301	4,750,239
Мұнай құбырларын жою және жер құнарлығын қалпына келтіру бойынша міндеттемелер дисконтының амортизациясы бойынша шығыстар	846,764	692,140
Жалдау міндеттемелері дисконтын амортизациялау шығындар	108,694	197,918
Актуарлық есеп айырысу бойынша қаржы шығындары	1,319	1,212
Қаржылық шығыстар жиыны	**15,727,168**	**9,382,394**

16 Табыс салығы бойынша шығыстар (101 жол)

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін табыс салығы бойынша шығыстар былайша көрсетілген:

Мың теңгемен	2022 ж.	2021 ж.
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	9,445,676	538,055
Кейінге қалдырылған салық бойынша шығыстар	(1,771,640)	5,428,821
Табыс салығы бойынша шығыстар	**7,674,036**	**5,966,876**

2022 және 2021 жылдар үшін табыс салығының мөлшерлемесіне көбейтілген табыс салығының шығыстары мен бухгалтерлік пайда арасында салыстыру:

Мың теңгемен	2022 ж.	2021 ж.
Салық салынғанға дейінгі пайда	**37,125,400**	**29,183,326**
Салықтың ресми мөлшерлемесі	20%	20%
Қолданыстағы мөлшерлеме бойынша салық бойынша теориялық шығыс 20%	7,425,080	5,836,665
Шегерілмейтін шығыстар мен салық салынбайтын кірістердің салықтық әсері	248,956	130,211
Табыс салығы бойынша шығыстар	**7,674,036**	**5,966,876**

ХҚЕС пен Қазақстан Республикасының салық заңнамасы арасындағы айырмашылықтар қаржылық есептілік мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың табыс салығын есептеу негіздері арасындағы уақытша айырмашылықтарды тудырады. Осы уақытша айырмашылықтарға қозғалыстың салықтық әсері төменде егжей-тегжейлі сипатталған.

Мың теңгемен	2022 жылғы 1 қаңтар	Пайда мен залалдар құрамына қалпына келтірілді (жатқызылды)	Басқа да жиынтық кіріс құрамына қалпына келтірілді (жатқызылды)	2022 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер				
Кредиттер мен қарыздар	(27,874)	210	-	(27,664)
Құбыр желісін жою және жерді рекультивациялау бойынша міндеттемеге резерв	2,424,532	696,665	(864,649)	2,256,548
Жалдау бойынша міндеттемелер	282,499	(264,403)	-	18,096
Басқалары	16,120	147,797	56	163,973
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы актив	**2,695,277**	**580,269**	**(864,593)**	**2,410,953**
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер				
Пайдалану құқығы бар активтер	(148,892)	134,897	-	(13,995)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(28,681,071)	1,056,474	(4,597,571)	(32,222,168)
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы міндеттеме	**(28,829,963)**	**1,191,371**	**(4,597,571)**	**(32,236,163)**
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттеме	**(26,134,686)**	**1,771,640**	**(5,462,164)**	**(29,825,210)**

16 Табыс салығы бойынша шығыстар (101 жол) (жалғасы)

Мың теңгемен	2021 жылғы 1 қаңтар	Пайда мен залалдар құрамына қалпына келтірілді (жатқызылды)	Басқа да жиынтық кіріс құрамына қалпына келтірілді (жатқызылды)	2021 жылғы 31 желтоқсан
Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер				
Кредиттер мен қарыздар	(997)	(26,877)	-	(27,874)
Құбыр желісін жою және жерді рекультивациялау бойынша міндеттемеге резерв	2,133,774	138,428	152,330	2,424,532
Жалдау бойынша міндеттемелер	374,707	(92,208)	-	282,499
Келесі кезеңдерге ауыстырылған салық залалдары	6,730,810	(6,730,810)	-	-
Басқалары	14,437	1,307	376	16,120
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы актив	**9,252,731**	**(6,710,160)**	**152,706**	**2,695,277**
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер				
Пайдалану құқығы бар активтер	(222,272)	73,380	-	(148,892)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер	(29,889,030)	1,207,959	-	(28,681,071)
Кейінге қалдырылған салық бойынша жалпы міндеттеме	**(30,111,302)**	**1,281,339**	**-**	**(28,829,963)**
Кейінге қалдырылған салық бойынша таза міндеттеме	**(20,858,571)**	**(5,428,821)**	**152,706**	**(26,134,686)**

17 Ықтимал және шартты міндеттемелер

Операциялық орта

COVID-19

2020 жылдың наурызында Дүниежүзілік Денсаулық сақтау ұйымы COVID-19 коронавирусының жаңа түрін пандемия деп жариялады. Пандемияға байланысты қазақстандық билік органдары қозғалысқа тыйым салу және шектеу, карантин, өзін-өзі оқшаулау және кәсіпорындарды жабуды қоса алғанда, коммерциялық қызметті шектеу сияқты COVID-19 таралуын тежеуге және оның салдарын азайтуға бағытталған бірқатар шараларды қабылдады. Жоғарыда аталған шаралардың көпшілігі кейіннен жеңілдетілді, алайда 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша мемлекеттік органдар вирустың жаңа түрлеріне жауап ретінде 2023 жылы қосымша шектеулер енгізуі мүмкін деген қауіп әлі де бар.

Компания басшылығының пікірінше, вирустың өршуіне байланысты бұл оқиға 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық есептіліктегі активтер мен міндеттемелерді бағалауға айтарлықтай әсер етпейді.

Ресей мен Украина арасындағы соғыс

2022 жылдың 21 ақпанында Ресей президенті Луганск және Донецк халық республикаларын мойындағанын жариялады, ал 24 ақпанда Украина аумағына әскери жұмылдырылған әскерлер жіберді. Ресейдің әрекеттеріне жауап ретінде Америка Құрама Штаттары, Еуропалық Одақ және кейбір басқа елдер Ресейге қарсы санкциялар енгізді, соның ішінде бірқатар ресейлік қаржы ұйымдарын SWIFT-тен ажырату. Ресей Қазақстанның ірі сауда серіктесі болып табылады, атап айтқанда, қазақстандық шикі мұнайдың 80% - на дейін экспорттауға мүмкіндік беретін Каспий құбыр консорциумы (ККҚ) , оның үлесіне мұнай емес экспорттың 40% - ы тиесілі және негізгі сауда транзиті болып табылады.

17 Ықтимал және шартты міндеттемелер (жалғасы)

ҚҚК қызметі 2022 жылдың наурыз айында дауылдың салдарынан тоқтатылды, бірақ бұл мұнай бағасының өсуіне байланысты бюджетке айтарлықтай әсер еткен жоқ, алайда Ресейдің ҚҚК-ның қазақстандық шикі мұнайға арналған бағытын ұзақ уақыт жабуы Қазақстан экспорты мен жалпы экономика үшін елеулі зардаптарға әкеп соқтырады. Қазақстан билігі Каспий теңізіне, оның ішінде Әзірбайжан, Грузия және Түркия арқылы өтетін балама бағыттарды қарастыруда, бірақ олар қосымша инфрақұрылымға қомақты инвестицияларды талап етеді, ал ҚҚК бағытын ауыстыру көп жылдарға созылады.

Тұтастай алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасы дамып келе жатқан нарықтарға тән кейбір өзіндік ерекшеліктерді көрсетуді жалғастыруда. Ол ел экспортының негізгі бөлігін құрайтын мұнай мен газ және басқа да минералдық шикізат бағаларының ауытқуларына ерекше сезімтал. Бұл ерекшеліктер сонымен қатар елден тыс жерде еркін айырбасталмайтын ұлттық валютаның болуын және бағалы қағаздар нарығы өтімділігінің төмен деңгейін қамтиды, бірақ олармен шектелмейді. Өңірде сақталып отырған саяси шиеленіс, айырбас бағамының құбылмалылығы өтімділіктің төмендеуін және халықаралық қаржыландыруды тартудағы қиындықтардың туындауын қоса алғанда, Қазақстан Республикасының экономикасына теріс әсерін тигізді және одан әрі көрсете беруі мүмкін.

2015 жылғы 20 тамызда Ұлттық банк пен Қазақстан Республикасының Үкіметі теңгенің айырбас бағамын қолдауды тоқтату және инфляциялық таргеттеу режиміне негізделген жаңа ақша-кредит саясатын іске асыру, валюталық дәлізді жою және еркін құбылмалы айырбас бағамына көшу туралы шешім қабылдады. Бұл ретте Ұлттық банктің айырбас бағамына қатысты саясаты қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету үшін теңгенің айырбас бағамының күрт ауытқуын болдырмау үшін интервенцияларға жол береді.

Осы есеп беру күніндегі жағдай бойынша Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің ресми айырбастау бағамы 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1 АҚШ доллары үшін 457.70 теңгеден салыстырғанда 1 АҚШ доллары үшін 462.65 теңгені құрады. Осылайша, теңгенің айырбас бағамына және Ұлттық банк пен Үкіметтің болашақтағы іс-қимылдарына, сондай-ақ осы факторлардың Қазақстан Республикасының экономикасына әсеріне қатысты белгісіздік сақталып отыр.

2022 жылғы қыркүйекте Standard&Poor халықаралық рейтингтік агенттігі Қазақстанның тәуелсіз рейтингін "BBB-"деңгейінде растады. Кредиттік рейтингтің өзгеру болжамы «теріс». Агенттіктің пікірінше, теріс болжам Каспий құбыр консорциумының (ҚҚК) құбыры арқылы қазақстандық мұнайдың экспорты үшін тәуекелдерді, сондай-ақ Қазақстан Республикасының мемлекеттік борышын қаржыландыру құнының өсуін көрсетеді. Мұнай экспортының одан әрі қысқаруы, инфляциялық қысым және қарыз алу құнының өсуі болашақта ел рейтингінің төмендеуіне себеп болуы мүмкін.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасындағы мұнай-газ секторы Қазақстан Республикасындағы саяси, заңнамалық, салықтық және реттеушілік өзгерістердің ықпалына ұшыраған күйінде қалып отыр. Қазақстан Республикасының экономикалық тұрақтылығының перспективалары елеулі дәрежеде Үкімет қабылдайтын экономикалық шаралардың тиімділігіне, сондай-ақ Құқықтық, бақылау және саяси жүйелердің дамуына, яғни компанияның бақылау саласынан тыс жағдайларға байланысты.

Басшылық Ресей аумағы бойынша қазақстандық мұнай экспортын батыс бағытта айтарлықтай шектеу жағдайында компанияның магистральдық мұнай құбырлары арқылы тасымалдау көлемін ұлғайтуға болады деп күтеді.

Компания жағдайды бақылауды жалғастыруда және аймақтағы жағдайдан туындаған ықтимал қиындықтарды, соның ішінде құбылмалылықтың жоғарылауын жеңу үшін іс-қимыл жоспарын әзірлеуде. Сондай-ақ, басшылық жеткізілім мен логистикадағы бар тәуекелдерге байланысты ықтимал сценарийлерді талдайды және егжей-тегжейлі іс-қимыл жоспарын жасайды.

Шаруа қожалықтарымен сот даулары

2022 жылдың 16 мамырында Алматы облысының Мамандандырылған ауданаралық сотына 14 шаруа қожалығы (бұдан әрі - ШҚ) 74,214 мың теңге сомасына жоғалған пайданы және моральдық зиянды өтеу туралы талап арыз берді ("ЧППИ (Қазақстан)" ЖШС және Компанияға ынтымақты). 2022 жылғы 8 маусымда қосымша 5 ШҚ басшылары Алматы облысының Мамандандырылған ауданаралық сотына бірлесіп қарауға және жоғалған пайданы және моральдық зиянды өтеу үшін 30,744 мың теңге сомаға істерді біріктіру туралы өтінішпен жүгінді. 2022 жылғы 8 шілдеде Алматы облысының Мамандандырылған ауданаралық сотына 6,488 мың теңге сомасына талап арыз талаптарын нақтылау және жоғалған пайданы және моральдық зиянды өтеу туралы қосымша өтініш берілді. Барлық ШҚ-дан талап арыз талаптарының жалпы сомасы 111,446 мың теңгені құрады.

17 Ықтимал және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Алматы облысы МАЭС 2022 жылғы 17 тамыздағы шешімімен ШҚ-ның "ЧППИ (Қазақстан)" ЖШС-не және Компанияға қойылатын талап арыздарын қанағаттандырудан бас тартылды. 2022 жылғы 28 қыркүйекте 9 ШҚ Алматы облыстық сотының Азаматтық істер жөніндегі аппеляциялық сот алқасына Алматы облысы МАЭС-нің 2022 жылғы 17 тамыздағы шешіміне апелляциялық шағым берді. Алматы облыстық сотының Азаматтық істер жөніндегі апелляциялық алқасының 2022 жылғы 7 желтоқсандағы қаулысымен ШҚ апелляциялық шағымын қанағаттандырудан бас тартылды. МАЭС-тің 2022 жылғы 17 тамыздағы шешімі күшінде қалды. МАЭС-тің 2022 жылғы 17 тамыздағы шешімінің заңды күшіне енуіне байланысты Компания басшылығы Компаниядан ШҚ пайдасына материалдық залалды өндіріп алу ықтималдығы айтарлықтай төмендеді деп есептейді.

"Алмалы ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер басқармасы" РММ-мен соттағы салық дауы

2022 жылғы 20 қыркүйекте "Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің Алматы қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер департаментінің Алмалы ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер басқармасы" РММ Алматы қаласының мамандандырылған ауданаралық экономикалық сотына (бұдан әрі – МАЭС) Компания мен «Булекбаев и Ко» ЖШС (бұдан бұрын - «Son&Partners Law Service») арасындағы мәмілені – 2020 жылғы 20 желтоқсандағы заң қызметтерін көрсету туралы шартты жарамсыз деп тану туралы талап арыз берді.

2022 жылғы 7 қарашада МАЭС "Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің Алматы қаласы бойынша Мемлекеттік кірістер департаментінің Алмалы ауданы бойынша Мемлекеттік кірістер басқармасы" РММ талап арыз талаптарын толық көлемде қанағаттандыру туралы шешім шығарды (бұдан әрі – 2022 жылғы 7 қарашадағы шешім).

2022 жылдың 6 желтоқсанында Компания 2022 жылдың 7 қарашасындағы шешімге апелляциялық шағым жасады.

«Булекбаев и Ко» ЖШС-мен мәмілені тануға байланысты компанияның салық міндеттемелерін ұлғайту қаупі бар, осыған байланысты Компания болашақ сот шығындарына 82 857 мың теңге мөлшерінде резерв құрды.

Күрделі сипаттағы шарттық міндеттемелер.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания негізгі құралдарға қатысты жалпы сомасы 193,012 мың теңге (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 282,101 мың теңге) капитал салымдары бойынша шарттық міндеттемелерге ие болды.

Салық салу

Қазақстан заңнамалары мен салық салу тәжірибесі үздіксіз даму үстінде, сондықтан оны әр түрлі түсіндіруге болады және кері күші болуы мүмкін жекелеген өзгерістерге ұшырайды. Кейбір жағдайларда, салық салынатын базаны анықтау мақсатында салық заңнамасы ҚХЕС ережелеріне сүйенеді, мұнда Қазақстанның салық органдарының ҚХЕС-тің тиісті ережелерін түсіндіруі басшылықтың осы қаржылық есептілікті дайындаған кезде қолданған есепке алу саясатынан, пайымдаулары мен бағаларынан ерекшеленуі мүмкін. Ол Топтың қосымша салық міндеттемелерінің туындауына алып келуі мүмкін. Салық органдары салық жылы аяқталғаннан кейін бес жыл ішінде ретроспективті тексеру жүргізе алады.

Айыппұл санкцияларына, әдетте, қосымша есептелген салықтар сомасының 80% мөлшеріндегі айыппұлдар және Қазақстан Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы бойынша 1,25-ке көбейтілген өсімпұл кіреді. Нәтижесінде айыппұлдар мен өсімпұлдар сомасы кез келген есептелген салықтардың туындысы болуы мүмкін. Салық салу кезеңдері тексеру жылының алдындағы күнтізбелік бес жыл мөлшерінде салық органдарының тексеруі үшін қолжетімді болып қалады. Белгілі бір жағдайларда тексерулер ұзақ кезеңдерді қамтуы мүмкін.

Қазақстандық салық салу жүйесіне тән белгісіздікке байланысты салықтардың, айыппұл санкцияларының және өсімпұлдардың түпкілікті сомасы, егер олар бар болса, осы уақыт бойынша шығыстарға жатқызылған және 2022 жылғы 31 желтоқсанға есептелген сомадан асып түсуі мүмкін.

Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі міндеттемелер

Қазақстанда қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңнама даму үдерісінде, сондықтан тұрақты өзгерістерге ұшыраған. Заңнамадағы өзгерістер нәтижесінде туындауы мүмкін әлеуетті міндеттемелер дұрыс бағалана алмайды. Ағымдағы заңнамаға сәйкес басшылық осы қаржылық есептілікте көрсетілгенді қоспағанда, Компанияның қаржылық жағдайына және оның қызметінің нәтижелеріне елеулі теріс әсер етуі мүмкін ықтимал не ықтимал міндеттемелер жоқ деп есептейді (4-ескертпе).

17 Ықтимал және шартты міндеттемелер (жалғасы)

Сақтандыру мәселелері

Қазақстандағы сақтандыру қызметтерінің нарығы қалыптасу сатысында тұр және басқа елдерде таралған сақтандырудың көптеген нысандары әлі қол жетімді емес. Компания өзінің негізгі құралдарына, қызметтің тоқтап қалуынан туындаған шығындарға немесе апаттар немесе Компания қызметі нәтижесінде жылжымайтын мүлік объектілеріне немесе қоршаған ортаға келтірілген залалға байланысты үшінші тараптар алдындағы туындаған міндеттемелерге қатысты толық сақтандыру қорғанысына ие емес.

18 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты

Қаржылық тәуекелдер факторлары

Компанияның қызметі оны бірқатар қаржылық тәуекелдерге ұшыратады: нарықтық тәуекел (оның ішінде валюталық тәуекел, пайыздық мөлшерлеменің өзгеруіне әсер ету тәуекелі және басқа баға тәуекелі), несиелік тәуекел және өтімділік тәуекелі.

Компания көрсетілген күннен бастап қаржылық тәуекелдерді басқару саясатына ешқандай өзгеріс енгізген жоқ. Сондай-ақ, 2021 жылғы 31 желтоқсанмен салыстырғанда қаржылық активтер мен міндеттемелер бойынша келісімшарттық дисконтталмаған ақша ағындарында айтарлықтай өзгерістер болған жоқ.

Несиелік тәуекел

Компания белгілі және несиеге қабілетті Тараптармен ғана мәмілелер жасайды. Компанияның саясатына сәйкес коммерциялық несие негізінде сауда операцияларын жасағысы келетін барлық клиенттер несиелік тексеру процедурасына жатады. Сонымен қатар, мұндай сатып алушының дебиторлық берешегі компания үшін қарызды қайтару қаупінің минималды екендігіне сенімді болу үшін үнемі бақылауға алынады. Дебиторлық берешекке қатысты несиелік тәуекелдің максималды мөлшері оның баланстық құнымен көрсетіледі. Компанияда несиелік тәуекелдің айтарлықтай концентрациясы жоқ.

Компания ақшалай қаражат пен депозиттерді қазақстандық және шетелдік банктерге орналастырады. Компания басшылығы төтенше несиелік тәуекелдерді болдырмау мақсатында осы банктердің несиелік рейтингтерін мезгіл-мезгіл қарастырады. Компания басшылығы жақында халықаралық несиелік дағдарыс және банктердің несиелік ұпайларындағы кейінгі өзгерістер төтенше несиелік тәуекелдің негізі емес деп санайды. Тиісінше, банк салымдары бойынша құнсыздану резерві талап етілмейді. Депозиттер мен ақша қаражаттарына және олардың баламаларына қатысты несиелік тәуекелдің максималды мөлшері олардың баланстық құнымен көрсетіледі.

Келесі кестеде «Moody's» агенттігінің несиелік рейтингісін пайдалана отырып банк салымдары мен ақша қаражаты бойынша сомалар көрсетілген:

Мың теңгемен	Орналасқан жері	Рейтинг 2022 ж.	Рейтинг 2022 ж.	31 желтоқсан 2022 ж.	31 желтоқсан 2021 ж.
Банктер					
«Алматы қаласындағы Қытайдың Сауда-Өнеркәсіптік Банкі» АҚ	Қазақстан	A1	A1	28,237,989	67,082,320
«Қазақстанның Халық банкі» АҚ	Қазақстан	Baa2	Baa2	11,468,034	11,512,934
«Алашанькоудағы Қытай Банкі» АҚ	Қытай	A1	A1	27,909	71,656
«Қазақстандағы Қытай Банкі» ЕБ» АҚ	Қазақстан	A1	A1	30	33
"Altyn Bank" АҚ (ДБ China Citic Bank Corporation Ltd)	Қазақстан	Ba1	Ba1	-	12
Жиыны				**39,733,962**	**78,666,955**

Өтімділік тәуекелі өт

Компания ағымдағы өтімділікті жоспарлау құралын пайдалана отырып, ақша қаражатының жетіспеушілігі тәуекеліне бақылауды жүзеге асырады. Бұл құралдың көмегімен қаржылық инвестициялар мен қаржылық активтерге байланысты төлемдердің мерзімі (мысалы, дебиторлық берешек, басқа қаржылық активтер), сондай-ақ операциялық қызметтен күтілетін ақша ағындары талданады.

18 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Келесі кестеде осы міндеттемелерді өтеудің мерзімі бөлігінде Компанияның қаржылық міндеттемелері бойынша келісілген дисконтталмаған төлемдер туралы 2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша ақпарат берілген.

Мың теңгемен	<1 жыл	1-ден 2 жылға дейін	2 жылдан 5 жылға дейін	>5 жыл	Жиыны
2022 ж. 31 желтоқсанына					
Кредиттер мен қарыздар	35,219,061	33,117,671	-	-	68,336,732
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	2,175,643	-	-	-	2,175,643
Жеткізушілерге кредиторлық берешек бойынша бағалау міндеттемелері	422,145	-	-	-	422,145
Жалдау бойынша міндеттемелер	37,201	47,810	3,349	36,792	125,152
Жиыны	**37,854,050**	**33,165,481**	**3,349**	**36,792**	**71,059,672**
2021 ж. 31 желтоқсанына					
Кредиттер мен қарыздар	46,814,770	49,869,873	48,517,961	-	145,202,604
Сауда және басқа да кредиторлық берешек	1,773,487	-	-	-	1,773,487
Жеткізушілерге кредиторлық берешек бойынша бағалау міндеттемелері	881,584	-	-		881,584
Жалдау бойынша міндеттемелер	721,458	705,488	46,699	2,222	1,475,867
Жиыны	**50,191,299**	**50,575,361**	**48,564,660**	**2,222**	**149,333,542**

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша компанияның айналым активтері негізінен 17,871,484 мың теңге сомасындағы ақша қаражаты мен олардың баламаларын және 21,856,337 мың теңге сомасындағы банктік депозиттерді қамтиды. Айналым міндеттемелері, негізінен, 33,900,576 мың теңге сомасындағы кредиттер мен қарыздарды және "ҚазТрансОйл" АҚ алдындағы 1,223,099 мың теңге сомасындағы берешекті қоса алғанда, байланысты Тараптар алдындағы 1,508,951 мың теңге сомасындағы кредиторлық берешекті, сондай-ақ тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуге арналған шарттар бойынша жалпы сомасы 8,313,639 мың теңге міндеттемелерді қамтиды. Өтімділікті жақсарту мақсатында Компания 2018 жылы өтеу мерзімі ұзақ қайта қаржыландыру үшін жаңа қарыз тартты. Компания қарыздар бойынша берешекті компанияның операциялық қызметінен алынған ақша қаражатын пайдалану арқылы төлеуге ниетті.

2022 жылғы 31 желтоқсанда компанияның ағымдағы міндеттемелері оның ағымдағы активтерінен 4,311,855 мың теңгеге асып түсті, бұл негізінен 2022 жылғы тамызда 38,063,200 мың теңгеге баламалы сомаға қарызды мерзімінен бұрын өтеуге байланысты болды, бұл Компанияның болашақ ақша ағындарына қаржылық жүктемені айтарлықтай төмендетеді.

Басшылық операциялық қызметтен қолда бар ағымдағы активтер мен күтілетін ақша ағындары Компанияның ағымдағы міндеттемелерін шарттық мерзімдерде өтеу үшін болжамды табыстылықты, қарыздарды өтеу кестесін және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қысқа мерзімді міндеттемелерге 8,313,639 мың теңге мөлшерінде мұнай тасымалдау жөніндегі қызметтер үшін алынған аванстар кіретінін ескере отырып жеткілікті болады деп есептейді.

Капиталды басқару

Капиталды басқаруға қатысты Компанияның негізгі мақсаты несиені тұрақты өтеп отыру қабілетін және Компанияның қызметін жүргізу үшін капиталдың лайықты деңгейі мен Акционердің пайдасын барынша көбейтуді қамтамасыз ету болып табылады. Компания капиталдың құрылымын басқарады және экономикалық жағдайдың өзгеруіне сәйкес оны өзгертеді. Компания капитал құрылымын сақтау немесе өзгерту мақсатында дивидендтерді төлеу мөлшерін реттей алады, акционерге капиталды қайтара алады немесе жаңа акцияларды шығара алады.

2022 және 2021 жылдардың 31 желтоқсанына аяқталған жылдар үшін объектілерде, саясатта және капиталды басқару процестерінде өзгерістер болған жоқ.

18 Қаржы тәуекелдерін басқару мақсаттары мен саясаты (жалғасы)

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекелдікке ұшырайтын, шетел валютасымен берілген активтер мен міндеттемелердің жалпы сомасы төменгі кестеде берілген.

Мың теңгемен	Ақша қаражаты мен депозиттер	Кредиттер мен қарыздар	Таза баланстық позиция
2022 ж. 31 желтоқсанына			
АҚШ доллары	35,743,665	(66,097,880)	(30,354,215)
2021 ж. 31 желтоқсанына			
АҚШ доллары	68,587,729	(139,010,237)	(70,422,508)

Компанияда компанияның операцияларымен байланысты валюталық тәуекелдерді төмендетуге мүмкіндік беретін ресми құралдар жоқ.

Келесі кестеде активтер мен міндеттемелердің әділ құнындағы барлық басқа параметрлердің өзгермеуі шартымен АҚШ доллары мен Қытай юанінің айырбас бағамындағы ықтимал өзгерістерге ықтимал өзгерістер салдарынан компанияның пайдасы мен капиталының сезімталдығына талдау берілген.

Мың теңгемен	Валюталардың айырбас бағамының ұлғаюы/(азаюы)	Салық салынғанға дейін пайдаға әсері
2022 ж.		
АҚШ доллары	+10.00%/(10.00%)	(2,428,337)/2,428,337
2021 ж.		
АҚШ доллары	+10.00%/(10.00%)	(5,633,801)/5,633,801

19 Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн мәжбүрлеп сату немесе тарату жағдайларын қоспағанда, мүдделі тараптар арасындағы ағымдағы операция барысында қаржы құралы айырбастауға болатын соманы білдіреді. Әділ құнның ең жақсы дәлелі- бұл қаржы құралының белсенді нарықтағы бағасы.

Әділ құнды бағалау нәтижелері әділ құнның иерархия деңгейлері бойынша былайша талданып, бөлінеді: (i) 1- деңгейге сәйкес активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы нарықтық баға белгілеу бойынша бағалар (түзетілмейтін) жатады, (ii) 2-деңгейге–актив немесе міндеттемелер үшін тікелей(яғни,мысалы,баға) немесе жанама (яғни, мысалы, бағаның туындысы) бақыланатын болып табылатын барлық пайдаланылатын маңызды бастапқы деректері бар бағалау модельдерінің көмегімен алынғандар және (iii) 3-деңгейдің бағалары бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген (яғни, бақыланбайтын бастапқы деректерге негізделген) бағалар болып табылады.

Компанияның барлық қаржы құралдары амортизацияланған құны бойынша есепке алынады. Олардың әділ құнын компания қолда бар нарықтық ақпаратқа немесе тиісті бағалау әдістемелеріне сүйене отырып, әділ құнды бағалау иерархиясындағы 3-деңгейге қатысты бағалауларды пайдалана отырып бағалады.

Бағалау әділ құнын анықтау үшін нарықтық ақпаратты түсіндіру үшін пайымдауды қолдану қажет. Қазақстан Республикасы дамушы елдің кейбір белгілерімен сипатталады және экономикалық жағдайлар қаржы нарықтарындағы қызмет көлемін шектеуді жалғастыруда. Нарықтық баға белгілеулер ескірген болуы мүмкін немесе мәміле бойынша операциялардың дұрыс емес шарттарын көрсетуі мүмкін, осылайша қаржы құралдарының әділ құнын көрсетпейді. Басшылық қаржы құралдарының әділ құнын анықтау кезінде қолда бар барлық ақпаратты пайдаланды.

19 Қаржы құралдарының әділ құны (жалғасы)

Амортизацияланған құн бойынша көрсетілетін қаржылық активтер

Белгіленген пайыздық мөлшерлеме құралдарының әділ бағалау құны несиелік тәуекелі ұқсас және өтеуге дейінгі мерзімі бар жаңа құралдар үшін қолданыстағы пайыздық мөлшерлемелер бойынша дисконтталған, алуға күтілетін бағалау ақша ағындарының сомалары негізінде анықталады. Қолданылған дисконттау нормалары контрагенттің несиелік тәуекеліне байланысты. Өтеу мерзімдерінің қысқа мерзімділігіне байланысты Сауда дебиторлық берешегінің баланстық құны оның әділ құнына тең болады.

Ақша қаражаттарының, банк салымдарының, сауда және басқа дебиторлық берешектің баланстық құны осы қаржы құралдарының қысқа мерзімділігіне байланысты олардың әділ құнына тең.

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық міндеттемелер

Белгіленген пайыздық ставкасы бар және белгіленген өтеу мерзімі бар, олар бойынша нарықтық баға белгіленімдері жоқ құралдардың әділ бағалау құны ұқсас кредиттік тәуекелі бар жаңа құралдар үшін қолданыстағы пайыздық ставкалар бойынша дисконтталған және өтеу мерзімі Бағалау ақша ағындарын негізге ала отырып айқындалады.

Өтеу мерзімдерінің қысқа мерзімділігіне байланысты сауда кредиторлық берешегінің баланстық құны шамамен оның әділ құнына тең болады.

Кредиттер мен қарыздар тартылған қарыздар бойынша пайыздық ставка құбылмалы болып табылатындығына байланысты олардың шамамен әділ құнына тең амортизацияланған құн бойынша ескеріледі.

Есепті күнге жалдау бойынша міндеттемелердің әділ құны 90,481 мың теңгеге тең (2021 жыл: 1,412,494 мың теңге).